Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 219 (1219) ♦ Вівторок, 21 листопада 1995 року ♦ Ціна договірна

СКЛАДНО, ВАЖКО, АЛЕ ДОМОВИЛИСЯ

16 ЛИСТОПАДА ЗАВЕРШИВСЯ ОФІЦІЙНИЙ ВІЗИТ УКРАЇНСЬКОЇ УРЯДОВОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ НА ЧОЛІ З ПЕРШИМ ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ УКРАЇНИ ПАВЛОМ ЛАЗАРЕНКОМ ДО ТУРКМЕНИСТАНУ

Туркменською стороною прийнята нова українська концепція забезпечення держави туркменським і російським газом. Мова йде про те, що ні уряд України, ні держава в цілому не буде відповідати за борги чи неплатежі тих промислових підприємств, які заборгували за спожитий газ. Все це буде покладено на комерційні структури, які безпосередньо будуть домовлятися з «Туркменросгазом» про обсяги і поставки газу і продавати його на Українській енергетичній біржі. Що стосується поставок, то досягнуто домовленості за рахунок зменшення ціни на газ збільшити обсяг поставок туркменського газу в 1996 році близько на 9 мільярдів кубічних метрів.

Як відомо, на сьогодні поточний борг України за спожитий туркменський газ становить більше 60 мільйонів доларів США. Так-от валютне покриття цього боргу скорочено вдвічі за рахунок того, що домовлено про товарне покриття саме цього боргу. Сторони домовилися, що акціонерне товариство «Укрресурси» ту частину боргу, що залишилась у сумі 32 мільйонів доларів, поверне у встановлені строки. Платежі за той газ, що буде поставлено у листопаді і грудні в обсязі 5 мільйонів кубічних метрів щодоби, буде здійснюватися за домовленостями у такій відповідності: 60 процентів — товарні поставки, товарне покриття і 40 процентів — у вільно конвертованій валюті. Домовлено також, що в рахунок валютного покриття будуть зараховані плата за будівництво і газифікацію Казанжинського і Кизиларватського етапів у Туркменистані.

Є підстави для обережного оптимізму, вважає Президент України Леонід Кучма

Про це він заявив, виступаючи перед учасниками прес-клубу ринкових реформ. Зокрема він зазначив, що реформування економіки неможливе без стабілізації фінансово-грошової системи. А, як відомо, нинішнього року таки вдалося витримати курс на антиінфляційну політику.

Не менш важливим чинником є припинення в третьому кварталі спаду виробництва, причім у вересні спостерігалося навіть його деяке зростання. Мало того, є підгалузі, які працюють не в режимі спаду, а в режимі зростання. Це, зокрема, харчова промисловість та кольорова металургія.

Мир і злагода

Відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з ієрархами Української автокефальної церкви Патріархом Київським і всієї України Дмитрієм (Яремою) та керуючим справами Київської патріархії Мефодієм на їх прохання.

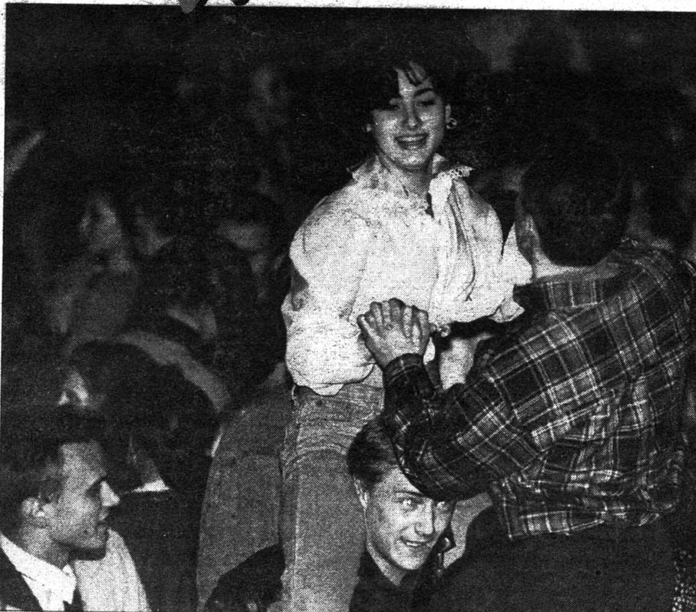
У ході зустрічі йшлося про ситуацію, що склалася в українському православ'ї. Зокрема обговорювалися шляхи забезпечення миру і злагоди між православними церквами в Україні, а також питання вдосконалення чинного законодавства в галузі церковного життя.

Осіннє „па" юних

Танцюй, поки молодий, — закликає призабутий шлягер усіх, кому до чи після лекцій вдається, часом і не дуже, поєднувати мінливі реалії студентського буття з непогамовним бажанням жити весело і розкішно. І дарма, що сукня не від Кардена, а шлунок виводить власні «па» — вони молоді і попри все хочуть бути щасливими.

(Закінчення на 9-й стор.).

Найважче — усвідомлення власної непотрібності

Якщо суспільство справді турбується про майбутнє, то воно неодмінно робить ставку на молодь. Нині в Україні молодих людей віком від 16 до 29 років налічується 10 мільйонів.

Певно, читачам цікаво було б дізнатися, як же розподіляється молодь за регіонами. Так, приміром, є регіони, де переважають жінки: це Сумська, Черкаська, Херсонська, Вінницька, Миколаївська, Чернівецька області, а також місто Київ. До «чоловічих» областей можна віднести Волинську, Житомирську, Івано-Франківську, Кіровоградську, Львівську, Одеську, Рівненську, Тернопільську, Хмельницьку області. Справедливий паритет щодо кількості молодих жінок та чоловіків зберігається у Донецькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Полтавській, Чернігівській областях. Однак де б не мешкали молоді люди, вони так чи так мусять заявити про себе, себто самореалізуватися, виявити себе через працю. На жаль, на ринку праці формуються тенденції не на користь молодих.

(Закінчення на 9-й стор.).

ЗНАЙШЛИ СПІЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

Прем'єр-міністр України Євген Марчук зустрівся з президентом Світового банку Джеймсом Вулфенсоном. Відбулася дружня бесіда, під час якої було розглянуто різні аспекти щодо нинішнього стану та перспектив співробітництва нашої держави зі Світовим банком, — повідомляє Укрінформ. Підкреслювалося, що уряд України надає великої уваги співпраці з цією міжнародною організацією. Наголошувалося, що для здійснення програми радикальних економічних реформ особливу роль може зіграти Світовий банк як у підтримці структурної перебудови економіки, так і у відновленні виробничого потенціалу, що орієнтуватиметься на ринкові засади та формування сприятливого інвестиційного клімату.

Очікується, що Світовий банк, спираючись на свій унікальний досвід, допоможе провести активну реконструкцію провідних підприємств та галузей в Україні.

Президент України Леонід Кучма прийняв у Маріїнському палаці президента Світового банку Джеймса Вулфенсона.

Засідання Українсько-американського консультативного комітету

Як повідомило Укрінформ Постійне Представництво України при ООН, у Нью-Йорку відбулося чергове засідання Українсько-американського консультативного комітету (УАКК), завданням якого є вироблення рекомендацій для урядів обох країн.

Члени УАКК закликали США виробити послідовну, довгострокову стратегію щодо України, яка передбачала б енергійну і активну американську підтримку незалежній демократичній та економічно спроможній Україні як ключовому чиннику безпеки і стабільності в Європі. Беручи до уваги критичний стан економічної реформи в Україні, вони закликали український уряд продовжувати макроекономічну стабілізацію, а МВФ, СБ, ЄС, Японію і США — надати своєчасну і адекватну фінансову допомогу.

(Закінчення на 5-й стор.).

Офіційно

Допомогти малозабезпеченим

В Інституті підвищення кваліфікації кадрів при Академії державного управління відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з головами районних Рад, які одночасно є і керівниками районних державних адміністрацій, а також з першими заступниками голів обласних держадміністрацій.

У своєму виступі Олександр Мороз розкрив процеси, які нині відбуваються в економічному і суспільному житті держави, привернув увагу присутніх до законодавчого процесу Верховної Ради України. Першочерговими для розгляду на нинішній 4-й сесії парламенту є законопроекти з проблем економіки, фінансово-кредитної і податкової систем, соціальної сфери, захисту прав громадян, надання допомоги малозабезпеченим верствам населення, зокрема ветеранам війни і праці.

Голова Верховної Ради України відповів на запитання щодо вдосконалення чинного законодавства, проблем державотворення у центрі і на місцях, конституційного процесу.

Інтеграція України в європейські і світові структури, вступ нашої держави до Ради Європи вимагають від суспільства нового рівня демократії, дотримання принципів верховенства права і прав людини. Небезпеку для молодих демократій становлять популістські заклики розв'язати гострі суспільні проблеми і долати економічну кризу недемократичними методами, шляхом впровадження авторитаризму або диктатури. Важливим запобіжником таким тенденціям є вивчення і врахування у новій Конституції України міжнародного досвіду парламентаризму, розподілу повноважень між різними гілками влади, створення механізмів рівноваги і взаємного контролю між ними.

О. Мороз наголосив на важливості співпраці народних депутатів усіх рівнів у розв'язанні як питань життя регіонів, так і загальнодержавних проблем.

У зустрічі взяв участь завідувач відділу з питань діяльності Рад Секретаріату Верховної Ради України Віктор Волонець.

Зберегти зв'язки

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв делегацію Спілки українців Придністров'я (Республіка Молдова), очолювану Олександром Бутом, на її прохання. Делегація перебувала в Києві на запрошення Товариства по зв'язках з українцями за кордоном (Товариство «Україна»).

У ході бесіди обговорювалися етнокультурні проблеми української діаспори Придністров'я та розвитку її зв'язків з Україною. Зокрема, йшлося про необхідність надання більш широких можливостей в підготовці національних кадрів у навчальних закладах України, активної співпраці між містами-побратимами, трудовими колективами прикордонних районів, збереження родинних зв'язків, а також про законодавче врегулювання цих питань.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

Що винен — оддати повинен

Денне засідання 17 листопада

НАЙГРУНТОВНІШЕ депутати обговорювали два питання — про дострокове припинення повноважень народних депутатів, які не працюють у Верховній Раді на постійній основі, і про ратифікацію кредитної Угоди між Європейським Співтовариством та урядом України, Національним банком України.

З першого питання на розгляд депутатів було запропоновано два проекти постанови — ради депутатських груп і фракцій і проект, внесений депутатом Григорієм Омельченком. Ці документи відрізняє лише рівень рішучості і оперативності у розв'язанні проблеми депутатів, котрі, як мовиться, сидять на двох кріслах. Однак жоден з варіантів не було ухвалено навіть поіменним голосуванням, хоча й жодного виступу на захист депутатів, котрі не перейшли на постійну роботу в парламент, не пролунало. Розгляд цього питання перенесено.

Щодо кредитної угоди відбулася досить жвава дискусія, яка сконсолідувала депутатів усіх політичних уподобань. Заступникові міністра фінансів Миколі Сивульському, котрий доповідав з цього питання, довелося не солодко: надто вже дошкульні запитання й досить обгрунтовані висновки робили народні обранці. А головне з них: чим віддавати борги, що ростуть, як снігова куля? Адже умови цього кредиту, як, до речі й інших, досить жорсткі.

Рада Європейського Співтовариства 22 грудня минулого року прийняла рішення про надання фінансової допомоги Україні 85 мільйонів екю, що становить 11 мільйонів доларів. Угода, укладена урядом України, НБУ з Європейським Співтовариством 15 червня цього року, передбачає суму позики — 85 мільйонів екю, термін погашення — 10 років, починаючи з 2001-го, має здійснюватися рівними платежами в сумі 17 мільйонів екю, процентна ставка за користування позикою «лібор» в екю становить 0,1, що нижче від нинішньої. У разі зміни ставки «лібор» маємо право зафіксувати її на рівні 8,5. Крім того, було прийнято рішення, що після одержання цієї позики буде надано кредит ще на 200 мільйонів екю. За словами Миколи Сивульського, борг погашатиметься з бюджету, а кошти, що надійдуть, спрямовуватимуть на покриття дефіциту державного бюджету нині. Дефіцит бюджету, як відомо, було затверджено на рівні 7,3 відсотка від валового внутрішнього продукту,в тому числі 3,3 відсотка дефіциту планувалося покривати за рахунок зовнішнього фінансування.

Депутатів цікавило, якою власністю розраховуватиметься держава в разі вчасного неповернення боргу, за рахунок розвитку якого виробництва уряд має намір поповнювати надходження до бюджету, які умови має виконувати наша країна для одержання кредитів. Врешті, ці питання й досить невтішні відповіді на них лунали у виступах народних депутатів Наталі Вітренко, Михайла М'ясковського, Василя Свята, Володимира Ланового, Владислава Носова, Володимира Пилипчука та інших.

Володимир Лановий, зокрема, зазначив, що рішення про ратифікацію цієї угоди можна прийняти лише після надання урядом конкретного плану використання кредитних коштів. У бюджеті слід встановити ліміт поточних зовнішніх боргів держави на нинішній рік, встановити контроль за державними фінансами й витратами.

У ході обговорення рішення голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов нагадав депутатам, що наступного тижня уряд має внести на розгляд парламенту законопроект про державний зовнішній борг, і тоді буде легше визначитися з ратифікацією запропонованої угоди. Врешті, депутати ухвалили рішення про те, що уряд має подати план заходів для зменшення дефіциту платіжного балансу та заходів щодо погашення зовнішньої заборгованості. За цієї умови парламент, можливо, ратифікує цю угоду, бо, як сказав Володимир Пилипчук, вона становить соту частину суми всіх боргів... Що ж, і справді сніжинка у сніговій кулі.

Питання про зміни в складі Конституційної комісії після того, як було з'ясовано, що вихід з фракції того чи іншого депутата не є підставою для перегляду його членства в комісії (йдеться про депутата О. Карпова, який вийшов з МДГ, але залишається членом Конституційної комісії), відкладено на вівторок.

На пізніший термін, аж до того часу, коли комісія Григорія Омельченка доповість в парламенті про наслідки розслідування щодо фальсифікації Декрету про довірчі товариства, відкладено ухвалення відповідного закону у третьому читанні. Отже, фактично єдиний законопроект, ухвалений депутатами в першому читанні, це — зміни й доповнення до Закону України «Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг». Як пояснив депутат Віктор Суслов, ці зміни полягають у врегулюванні розмірів штрафів, їх диференціації, скажімо в разі продажу «мерседеса» й буханки хліба.

Світлана ПИСАРЕНКО.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

У вівторок — 14 листопада розпочався черговий пленарний тиждень четвертої сесії Верховної Ради України.

Після розгляду процедурних моментів та проголошення заяв, пропозицій і повідомлень депутати приступили до слухання трьох повідомлень, приурочених до дня уряду в парламенті. Зокрема, про використання кредитів, наданих нашій державі міжнародними фінансовими організаціями та окремими країнами (доповідач віцепрем'єр-міністр Роман Шпек), щодо політики заробітної плати і доходів населення, соціальних гарантій малозабезпеченим верствам населення в умовах економічної кризи (міністр праці Михайло Каскевич) та політики уряду щодо тарифів на комунальні послуги та її взаємозв'язків з реальною платоспроможністю людей (заступник міністра економіки Віктор Кальник). Інформації взято до відома, хоча до питання про використання іноземних кредитів через відсутність аналізу причин зростання зовнішнього боргу України (за останні чотири роки він збільшився вдвоє) сесія вирішила повернутися найближчим часом повторно.

Депутати обговорили звернення Президента України про перегляд термінів, передбачених постановою Верховної Ради від 15 вересня цього року «Про порядок введення в дію Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» і прийняли постанову, спрямовану на вдосконалення торгівлі підакцизними товарами. Потім було внесено зміни до статті 53 Закону «Про пенсійне забезпечення», якими до пільгової категорії введено професію льотчика-випробувача.

На ранковому засіданні 15 листопада сесія продовжила розпочатий напередодні розгляд у першому читанні проекту змін і доповнень до Земельного кодексу. Лейтмотивом тривалої і бурхливої дискусії була думка: запропонований документ потребує істотних коректив. Особливо в положеннях, що визначають форми власності на землю та їх практичну реалізацію. Ухвалено постанову, якою проект відхилено як такий, що загрожує економічній безпеці країни, а парламентську Комісію з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села спільно з урядом зобов'язано протягом трьох тижнів подати на розгляд сесії нову редакцію документа з врахуванням висловлених пропозицій. Президії Верховної Ради доручено підготувати проект закону щодо оцінки вартості землі. Генеральна прокуратура має зробити перевірку законності здійснених досі операцій з купівлі-продажу землі.

Потім народні депутати розпочали розгляд у другому читанні законопроекту щодо внесення змін і доповнень до чинного Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Вони спрямовані на відновлення справедливості стосовно деяких категорій населення, надання їм певних пільг. Зокрема, запропоновані поправки передбачають надання статусу ветеранів війни додатково близько 100 тисячам громадян.

16 листопада під час проголошення пропозицій, запитів та повідомлень було оприлюднено заяву групи депутатів про те, що всупереч вето на Указ Президента щодо створення Фонду для розрахунків за енергоносії, Головна державна податкова інспекція почала стягувати збори до фонду. У цьому зв'язку сесія доповнила свою, ще не оприлюднену в пресі постанову про вето, прийняту місяць тому, положенням про введення її в дію з дня ухвалення, а не опублікування.

Потім депутати продовжили постатейне голосування законопроекту про внесення змін і доповнень до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Було також розглянуто деякі питання щодо оподаткування підакцизних товарів. Прийнято закон, яким скасовано пільги, що надавалися законодавчими актами стосовно сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів, а також податку на додану вартість під час ввезення (пересилання) на митну територію України підакцизних товарів як для подальшої реалізації, так і для власного споживання. Це стосується суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, в тому числі благочинних фондів, об'єднань громадян, релігійних організацій, установ Національного банку, підприємств з іноземними інвестиціями, окремих громадян. Ціна цього закону, як висловився голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов, — сотні трильйонів карбованців, які мають надходити до бюджету, а потрапляють у кишені ділків. Закон набуде чинності з 1 січня наступного року.

Наприкінці ранкового засідання сесія мала намір внести до порядку денного й розглянути питання щодо приєднання Верховної Ради України до угоди про Міжпарламентську асамблею держав — учасниць Співдружності незалежних держав, однак депутатські групи і фракції правого спрямування заблокували роботу. Тому на вечірньому засіданні, яке в умовах відсутності кворуму проходило без права приймати рішення, депутати обговорили інформацію Головної державної податкової інспекції та проект змін і доповнень до закону «Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Ранком 17 листопада тривало блокування роботи четвертої сесії Верховної Ради. Зареєструвались 213 депутатів, хоча присутніх було достатньо для кворуму. У цьому зв'язку питання щодо приєднання Верховної Ради України до угоди про Міжпарламентську асамблею СНД розглядалося без можливості приймати рішення. Про підсумки засідання депутатських груп і фракцій з цього приводу присутніх поінформував заступник Голови Верховної Ради України Олег Дьомін. Він відповів на численні запитання. Досягнуто домовленості повернутися до цього питання.

Повторна поіменна реєстрація зафіксувала наявність кворуму — 271 присутній. Головуючий відкрив пленарне засідання.

Відбулася коротка підсумкова дискусія щодо проекту змін і доповнень до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Депутати ухвалили постанову, згідно з якою проект має бути доопрацьовано й подано у грудні на розгляд сесії у третьому читанні. Комісії Верховної Ради з питань соціальної політики та праці доручено спільно з урядом підготувати економічне обгрунтування внесених поправок.

З урахуванням обговорення, яке відбулося напередодні, Верховна Рада схвалила в першому читанні законопроект про внесення змін і доповнень до Закону «Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Далі сесія повернулася до питання про дострокове припинення повноважень народних депутатів України, які не працюють у Верховній Раді на постійній основі. Голосування узгодженої постанови відкладено.

Бурхливу дискусію викликав запропонований Міністерством фінансів проект Закону щодо ратифікації Кредитної угоди між Європейським Співтовариством (кредитор) та Україною (позичальник) та Національним банком України (агент позичальника) про надання Україні позики в сумі 85 мільйонів екю. Підсумок обговорення — сесія відклала розгляд питання до подання Кабінетом міністрів проекту використання позики та плану заходів щодо погашення зовнішньої заборгованості і зменшення дефіциту платіжного балансу.

Було розпочато, але також відкладено на подальші засідання розгляд у третьому читанні проекту закону «Про довірчі товариства».

Сесія обговорила процедурні питання. Відбулася дискусія за пунктом порядку денного — «Різне».

Нинішнього пленарного тижня постійні комісії запропонували розглянути на сесії проекти Основних положень податкової політики в Україні та Національної енергетичної програми України до 2010 року (друге читання), законів про податок на майно підприємств, про промислово-фінансові групи (третє читання), про патентування деяких видів підприємницької діяльності, про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами (друге читання), про державний зовнішній борг України, про профілактику злочинності, про застосування амністії в Україні та інші. Плановано також внести зміни і доповнення до ряду чинних законів, зокрема, «Про банки і банківську діяльність», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ратифікувати ряд міждержавних договорів і угод. Будуть розглянуті інші нагальні питання життя України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Думки з приводу

Добре там, де нас немає,

або Що вибере Україна — Європу чи Азію?

МИНУЛИЙ парламентський тиждень був вельми гарячий і складний. Законопроекти, які виносили на обговорення, викликали своєрідне політичне протистояння. Однак, безперечно, в центрі уваги громадськості опинилися події, спричинені обговоренням питання про приєднання України до Міжпарламентської асамблеї країн СНД.

Ось що думають про це депутати, які належать до різних угруповань.

Іван ЗАЄЦЬ,
фракція Народного Руху України:

— Я думаю, що це — типова провокація, підготовлена лівими силами, насамперед комуністами та іншими шовіністами, для того, щоб довести справу до розпуску парламенту. Вони стали в повну опозицію до Президента, вони хочуть позбутися Олександра Мороза, щоб піти у «вільне» плавання, як образена політична сила, що прагне захищати український народ. А тому ними було обрано для розгляду дуже складне питання, яке потребує детального вивчення, — участі або неучасті України в Міжпарламентській асамблеї.

Наша фракція виступає за те, щоб Україну було представлено в МПА як спостерігача, оскільки функції Міжпарламентської асамблеї такі, що вона виступає в ролі наддержавного органу. Про це говорять документи: Конвенція про Міжпарламентську асамблею, де спостерігається відхід від консенсусу у прийнятті рішень.

Олександр ШАНДАРЮК,
заступник голови Української республіканської партії, депутатська група «Державність»:

— Питання про приєднання до Міжпарламентської асамблеї цілком надумане. І цілком можливо, що внесення його до порядку денного ініційоване задля того, що відбулося того дня в сесійному залі, тобто для створення перешкод конструктивній роботі. Чому?

Найпростіший аргумент, на мій погляд, це те, що бійка біля трибуни йшла за документ, який з точки зору міжнародного права є недієздатний, оскільки нас закликають приєднатися до угоди 1992 року, яку в травні цього року замінено іншим документом — Конвенцією про Міжпарламентську асамблею СНД.

У першому пункті цього документа однозначно стверджується: країнами — учасниками МПА є країни, які, по-перше, підписали цю Конвенцію і, по-друге, ратифікували її.

Отже, країни, які приєднаються до алма-атинської угоди 1992 року, ратифікують її, не можуть бути членами МПА СНД відповідно до цієї Конвенції. Тобто, предмету суперечок взагалі не існує.

Чому ми категорично проти нашої участі в Міжпарламентській асамблеї СНД? Основна функція цієї організації, за Статутом СНД — це розробка модельних законодавчих актів для країн-учасниць. Але ж ми взяли зобов'язання перед Радою Європи привести наше законодавство у відповідність із європейським. Це — величезна робота, яка займе кілька років, якщо дивитися на речі реально. Окрім того, Верховна Рада двох скликань підряд формує правове поле набагато важче, аніж, наприклад, це робиться у Польщі чи в країнах Балтії, які просто відновили законодавство тридцятих років, що було зорієнтоване на європейську модель розвитку.

Росія іде слідом за нами до Європи. І ця проблема постане перед нею, можливо, через місяць-другий, а можливо, через рік. І їй також доведеться приводити своє законодавство у відповідність з європейським. Бо про те, що процеси законотворення в Європі і СНД — різновекторні, свідчить той факт, що Конвенція з прав людини СНД не відповідає Конвенції, прийнятій в Європі.

То перед Україною, якби вона стала учасником обох об'єднань, постала б абсурдна проблема — уніфікувати законодавство в одному й другому напрямі, які є взаємовиключні.

Іван ЧИЖ,
керівник фракції СПУ:

— Те, що відбулося в стінах парламенту, — найбільша ненормальність тижня. А подіями тижня в сесійному залі були проблеми, пов'язані із Земельним кодексом, де Верховна Рада цілком точно заявила про свою позицію, яка спільна з думкою наших виборців, які вважають, що землею торгувати не можна.

Сьогодні конституційною більшістю — 309 голосів — прийнято нормативний акт про підакцизні збори. Тобто є реальна надія на те, що відкривається серйозне джерело поповнення доходної частини бюджету. Це також значна подія в житті Верховної Ради. Визначення межі малозабезпеченості, коли Верховна Рада ще раз підтвердила свою позицію, — це теж подія.

Щодо приєднання чи неприєднання до МПА — в будь-якому випадку треба виходити з інтересів держави. Для нас сьогодні є інтерес, щоб входити в Міжпарламентську асамблею будь-якого рівня, бо це — точки опори для нашої демократії, економіки, розвитку політичної системи. Коли ми ввійшли в Раду Європи — це цілком правильно. З такою самою користю для України треба використати можливості Міжпарламентської асамблеї країн СНД.

Що я маю на увазі? Треба все-таки уніфікувати наше законодавство, щоб воно було співвідносне з економічним законодавством, скажімо, країн СНД, і зокрема Росії. Треба бачити, що поки нам на Заході обіцяють якісь кредити під певні, досить кабальні умови, то Росія вже є нашим найбільшим кредитором, дефакто, не тільки де-юре. Тим паче не йдеться про те, щоб віддати комусь якусь частку своїх суверенних прав. Тому наша фракція за те, щоб входити до МПА.

Ростислав ЧАП'ЮК,
депутатська група «Аграрники за реформи»:

— Якщо говорити про питання приєднання до Міжпарламентської асамблеї країн СНД, то я маю сказати, що на мою позицію вплинула оцінка цього факту міністерств юстиції, закордонних справ, зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі. Вони вважають, що у разі вступу до МПА Україна нічого не здобуде, а втратить певну частку своїх національних інтересів. Отож ігнорувати думку провідних міністерств, фахівців не можна. А тому я особисто не маю аргументів за приєднання до Міжпарламентської асамблеї. В принципі Україна могла б бути членом МПА, якби не умови, які там створені. Там практично лідируватиме одна держава, яка й прийматиме рішення. Тим більше, що статус спостерігача за Україною зберігається. Гадаю, що на цій позиції Україна і повинна залишатися. Це дає можливість і спілкуватися, і знати позицію країн, які в нас прийнято називати близьким зарубіжжям.

Підготував Володимир КОРОЛЮК.

Постанова Верховної Ради України

Про внесення доповнень до Постанови Верховної Ради України «Про Указ Президента України від 12 вересня 1995 року «Про створення Фонду для розрахунків за енергоносії»

Верховна Рада України **постановляє:**

Доповнити Постанову Верховної Ради України «Про Указ Президента України від 12 вересня 1995 року «Про створення Фонду для розрахунків за енергоносії» пунктами 3 та 4 такого змісту:

«3. Міністерству фінансів України та Головній державній податковій інспекції України 16 листопада 1995 року проінформувати Верховну Раду України про хід виконання цієї Постанови.

4. Ця Постанова набирає чинності з 3 жовтня 1995 року».

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 16 листопада 1995 року.

Владислав Дацюк зробив усе, що міг. Включно з тим, чого не можна було робити

ЗДАЄТЬСЯ, перипетії навколо колишнього Генерального прокурора України В. Дацюка відбувалися у всіх на очах. Однак читачі звертаються до редакції, цікавлячись «невидимою частиною айсберга».

Гадаємо, цей матеріал, підготовлений агентством УНІАН, дає відповіді на більшість запитань.

У першій половині жовтня сталося кілька начебто незалежних одна від одної подій, між якими, однак, простежується певний внутрішній зв'язок:

Генеральний прокурор України Владислав Дацюк подав прохання про відставку;

в Ізраїлі побувала і зустрілася з Юхимом Звягільським спеціальна депутатська комісія, створена після відомого звернення колишнього в.о. прем'єра до Верховної Ради України;

у народному суді Печерського району відбулося судове засідання, пов'язане із провадженням у справі Віктора Боженара.

А втім, можливо, слід говорити не про внутрішній, а про прямий причинно-наслідковий зв'язок між першою і двома останніми подіями. Дуже скидається на те, що Дацюк пішов у відставку не тому, що стало несила працювати в умовах хронічної обструкції з боку найвищого законодавчого органу (довгий час він не надто зважав ані на обструкцію, ані на орган). Просто почали окреслюватися реальні результати двох чи не найгучніших справ з низки розгорнутих Генеральною прокуратурою.

Почнемо зі справи Боженара. На судовому засіданні розглядалося клопотання його адвокатів про скасування санкції на арешт свого підопічного, подане ще 14 квітня ц.р. Заздалегідь було зрозуміло, що суд відмовить у задоволенні клопотання на законній підставі: 1 жовтня Боженару було оголошено про закінчення попереднього розслідування, а після цього про оскарження санкції прокурора мови бути не може. Однак адвокат О. Максименко скористався нагодою і у своїй промові навів факти, з яких можна судити про перспективу цієї справи.

В усіх коментарях навколо арешту Боженара наголошувалося, що він — радник голови ВР О. Мороза. Це трохи дивувало неупереджену публіку, бо сам арешт нібито пов'язувався із фінансовими обставинами організації, створеної тоді, коли Мороз був секретарем аграрної комісії парламенту попереднього скликання і до діяльності нещасливої організації («Українського інженерного центру «Труд») відношення мати не міг з огляду на недостатні службові повноваження. Проте публіці давали зрозуміти: ой, не в Боженарі тут справа...

Недаремне, очевидно, основними епізодами обвинувачення мали стати хабарі в особливо великих розмірах (не можуть же вони призначатися для когось одного). З повідомлення адвоката випливало, що спочатку фігурували дві суми — 40 тисяч і 62 тисячі доларів. Усе звинувачення грунтувалося на свідченнях раніше заарештованого директора одеського МП «Квазар» М. Медведєва, котрому АКБ «Норд-Банк» з Одеси (голова правління В. Пермінов) у 1994 р. надав кредит у сумі 40 млрд. карбованців з 80 млрд. карбованців, одержаних «Норд-Банком» від НБУ для кредитування витрат УІЦ «Труд». Вищезгадані долари були, власне, «платою» за надання кредиту і начебто одержувалися шляхом конвертування в довірених комерційних структурах 3 млрд. 350 млн. карбованців, вилучених з суми кредиту.

У подальшому сума в 40 тис. доларів не увійшла до тексту остаточного обвинувачення. Хоч саме вона, за словами Медведєва, передавалася Пермінову «для передачі кредитодавцеві» (у протоколі допиту прізвище Боженара ніде не згадується) у присутності кількох осіб.

Сума в 62 тис. доларів спочатку фігурувала в остаточному обвинуваченні, пред'явленому Боженарові 1 вересня. Хоча слідство так і не одержало підтверджуючих свідчень В. Пермінова, котрому Медведєв цю суму нібито передавав наодинці. Але вже 7 вересня окремою постановою епізод про 62 тис. доларів було вилучено з тексту обвинувачення, оскільки розслідування встановило, що, хоч справді на рахунки відповідних структур були перераховані суми, які складали 3 млрд. 350 млн. крб., однак далі кошти комерційним структурам для конвертації не перераховувалися і взагалі на них був накладений арешт.

Як з'ясувалося, банківські документи про ці операції слідство мало ще в 1994 р. і «заарештовані» гроші з того часу знаходяться на депозиті прокуратури м. Одеси. Тобто — ще до арешту Віктора Боженара...

Після цього в обвинуваченні В. Боженара лишається лише «зловживання службовим становищем».

Тим часом захист твердить, що й це обвинувачення необгрунтоване і буде спростоване в судовому засіданні. Якщо суд взагалі відбудеться. «Адже ініціатором виникнення справи В. Боженара при тій ситуації, що склалася, зараз вже невигідно доводити справу до відкритого і публічного розгляду в суді, де ці ініціатори будуть названі поіменно, де будуть пред'явлені докази їх причетності до виникнення справи і де М. Медведєв, нарешті, розповість, за яких обставин з'явилися його «викривальні» свідчення» — заявив О. Максименко. «Захист вважає, що ідеальним виходом для ініціаторів «справи Боженара» стало б її закриття у зв'язку зі смертю обвинуваченого, і висловлює стурбованість за його життя». На підтвердження стурбованості захист зацитував досить-таки тривожний акт судово-психіатричної експертизи...

А тепер про справу Звягільського. Члени спеціальної парламентської комісії, перебуваючи в Ізраїлі, дістали можливість порівняти аргументацію працівників прокуратури, що здебільшого в усній формі подавалася їм з трибуни парламенту, а матеріалізувалася у кращому разі на сторінках зацікавлених видань, з документальними контраргументами, запропонованими Юхимом Звягільським (з яким дотепер ніхто зі слідчої групи прокуратури ні разу не зустрічався). Зауважимо: поки що йдеться не про докази у кримінальній справі, розгорнутій проти колишнього в.о. прем'єра, а про аргументи, на підставі яких Верховна Рада дала свою згоду на притягнення його до кримінальної відповідальності і на позбавлення депутатської недоторканності. Підтасовка і перекручення виявилися настільки явними, що Президія Верховної Ради вирішила створити спеціальну депутатську групу для контролю за роботою прокуратури.

У поданні Генпрокуратури щодо позбавлення Звягільського депутатських повноважень, особливо гучно акцентується факт його нібито подвійного громадянства.

Із роз'яснень адвоката В. Здоренка: «Юхим Звягільський, дійсно, є громадянином Ізраїлю відповідно до Закону про повернення від 1950 р., за яким кожному єврею за народженням, що ступив на землю Ізраїлю, автоматично надається ізраїльське громадянство і видається посвідчення особи — теудат зеут (де, між іншим, громадянство не вказується, а зазначається лише національність). Водночас Юхим Звягільський продовжує залишатися громадянином України, оскільки він ні письмово, ні усно не відмовлявся від українського громадянства, не був позбавлений його у встановленому законом порядку і має чинний паспорт України. Він має право в будь-який момент повернутися в Україну, і для цього йому не треба оформляти документи в порядку, встановленому для іноземних громадян. І навпаки, у разі поїздки в іншу країну, в тому числі і до Ізраїлю, він муситиме знову оформляти документи на виїзд з додержанням усіх процедур, передбачених для громадян України. Громадяни, що одержали в Ізраїлі теудат зеут, досі Україною не визнавалися громадянами Ізраїлю».

Звідси випливає висновок: «Використання політичними противниками пана Звягільського у своїх інтересах ситуації, яка склалася навколо нього, для визнання за ним ізраїльського громадянства, може створити прецедент, коли особа, що отримала теудат зеут, **буде вперше визнана Україною громадянином Ізраїлю, тобто іноземним громадянином».**

Йдеться про створення унікального прецедента, якого всіма силами уникає більшість країн; а чи не найбільше — Росія. Депутати, вникнувши в ситуацію, збираються вийти із законодавчою ініціативою, яка остаточно вирішила б питання подвійного громадянства, вірніше, гарантувала б недопущення останнього. Однак мимоволі знову постає питання про кваліфікацію юристів із Генпрокуратури, котрі, наполягаючи на «подвійному громадянстві» Звягільського, мало не «підставили» державу...

Непрофесіоналізм, з яким «ліпилися» ці справи, вражає і навіть виникає думка: а чи не творилися вони взагалі як заздалегідь приречені на провал? Але, мабуть, ні — така далекосяжна гра виглядає засклодною для українського політичного театру. Скоріш за все, маємо справу зі звичним нехлюйством у роботі, поєднаним із застарілою звичкою за будь-яких обставин виконувати вказівку «зверху». Але врешті і на Генерального прокурора вирішили розсердитися. І тепер на його неохайних підлеглих сердитиметься уже новий Генеральний прокурор.

Лариса ТРИЛЕНКО (УНІАН).

Удавана турбота

Що за фікція химерна: чи то офіс, чи майстерня?

У ЛУЦЬКУ кілька тижнів тому в урочистій обстановці здано в експлуатацію виробничі майстерні Волинського обласного відділення Фонду соціального захисту інвалідів. Такий центр працевлаштування інвалідів — перший в Україні. І його новосілля збіглося в часі з республіканським семінаром начальників обласних управлінь соціального захисту населення, скликаним у Луцьку. Все пройшло на найвищому рівні, як заведено в таких випадках говорити.

Оригінальної архітектури двоповерховий будинок, зведений у стислі строки, не схожий на ті звичайні виробничі будівлі, які знаходяться поряд. Такий собі респектабельний терем-теремок. Це добре, що приміщення центру зовсім не нагадує майстерні. Ось тільки одне турбує — хто ж в ньому житиме?

Кімнати першого поверху цих виробничих майстерень надано під... офіс обласного відділення Фонду соціального захисту інвалідів. Другий поверх, за словами керуючого відділенням фонду Василя Лечна, надано під виробничі майстерні. Та от зроблено тут не майстерні, а звичайнісінькі кімнати. В одній із них встановлено кілька швейних машинок. Працює тут четверо молодих, гарних жіночок. Цікавлюся, хто з них інвалід... Жіночки посміхаються. Василь Лечно поспішає пояснити: поки що він набирає людей міцних і здорових, аби нагромадити кошти, а тоді, мовляв, дійде черга до інвалідів.

У столярному цеху, куди я завітав, теж не довелося серед працюючих побачити інвалідів. Як мені казали: є один, але на цей час він кудись вийшов. Можливо, що це правда, та річ не в тім. Не треба дурити самих себе. Цей респектабельний будинок — не виробничі майстерні. Кажуть, розрахований він на 40 робочих місць. Але важко повірити, що ці люди тут можуть розміститися. Мене запевняли, що широко практикуватиметься надомництво. А хіба для цього потрібен розкішний офіс?

У Луцьку мешкає 7 тисяч інвалідів, в області — 56 тисяч. Цікавлюся, скільки інвалідів працює, скільки хоче працювати, яку хто роботу може виконувати... Про все це в обласному відділенні Фонду соціального захисту інвалідів... не знають. Кажуть, що не встигли узагальнити інформацію. Але ж відділення фонду на Волині існує вже три роки! На мій подив, я почув від Василя Семеновича:

— Головне завдання нашого фонду — це здійснення контролю за цільовим використанням коштів. Болюче питання — працевлаштування інвалідів. Але ми над цим працюємо: розробили спеціальну анкету, розповсюдили по області, зберемо дані, до Нового року будемо знати все про наших інвалідів.

Це правда, що така анкета розроблена. Та щоб її заповнити, інвалідові треба відповісти на... майже 200 питань. Даруйте, але серед них є геть безглузді. Виготовлено таких анкет 56 тисяч. На вітер викинуто мільйони карбованців. То де тут контроль за цільовим використанням коштів? До речі, цей ошатний терем-теремок вибудований теж коштом відділення фонду. На його будівництво пішли мільярди карбованців. Власне, їх вкладали у будівництво виробничих майстерень для інвалідів... Принаймні, про що свідчить вивіска на будинку.

Не знаю, як кому, але мені було соромно, коли я стояв біля цієї вивіски. А з відкритих дверей першого поверху пахло кавою і солодощами... Загадковий терем-теремок жив своїм життям. Єдиний такий в Україні.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Кримінал на кінчику голки

Проблема

ПОПРИ неабияке фінансування міжнародних програм з профілактики наркоманії і СНІДу, вдається експропріювати не більш як 5 % наркотичних речовин, що переправляються з місць, де їх вирощують. Голова Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД при Президентові України Валерій Івасюк вважає, що до наркоманії слід ставитись як до детермінованого медико-біологічного і соціального явища.

За даними Європейського центру моніторингу СНІДу (Париж), з 153,5 тисячі інфікованих «вірусом століття», зареєстрованих у Європі від початку епідемії, наркомани, що заразилися через ін'єкцію, становлять 40,3%. За 9 місяців цього року в Україні офіційно зареєстровано 244 СНІД-інфікованих осіб, які вживають наркотики. Наркомани являють собою кримінальний контингент, який провокує різного роду правопорушення. По суті, через ін'єкційних наркоманів ситуація зі СНІДом у нашій країні стає безконтрольною. «Вірус століття» загрожує національній безпеці країни. Тому Президент прийняв рішення, згідно з яким оперативне кураторство Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД здійснюватиме не віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Іван Курас, а віце-прем'єр з питань державної безпеки і надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець. При цьому статус комітету як президентської структури залишається незмінним.

За сумною статистикою ВІЛ-інфікованих наркоманів, наша держава є лідером серед держав СНД і Балтії. Як же зламати цю «пальму першості»? Примусове обстеження наркоманів на СНІД, пошукові заходи з їх обліку та контролю дійового результату не дали. Навпаки, боротьба з наркоманією в Україні перейшла у стадію партизанської війни.

Національний комітет боротьби із захворюванням на СНІД пропонує розв'язувати гостру проблему «голки» цивілізованим шляхом. А саме: адаптувати у нас програму «Метадон» — пустити у контрольований продаж через аптечну мережу наркотики слабкої дії як заміну сильної дії, що викликають наркозалежність. Ця програма пройшла випробування у США, Канаді, Франції, Німеччині, Італії, Польщі. Позитивні моменти цієї акції в тому, що, по-перше, метадони застосовують не внутрішньом'язово, а як звичайну їжу. А це знижує ймовірність зараження СНІДом через голку і не викликає психічної залежності. По-друге, на пунктах, де можна офіційно одержати слабкі наркотики, одноразові шприци й голки, провадитиметься облік і контроль їх споживачів, вестиметься роз'яснювальна робота щодо шкідливості «кайфозасобів». А це інколи допомагає.

Україна перша серед країн Співдружності запровадила у практику обов'язкове тримісячне зберігання донорської плазми крові. Саме протягом цього періоду можна виявити вірус СНІДу, якщо він до того не проявився.(До речі, через кров передається понад 200 вірусів різних захворювань).

Щоб протистояти «вірусові століття», потрібні кошти. Національна програма боротьби зі СНІДом фінансується з держбюджету. Цього року для цілковитого забезпечення програми потрібно було 14 трильйонів карбованців (у цінах січня), а одержав комітет лише 35% необхідної суми.

— Це краплина у морі, — сказав голова Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД. — Але ж ми працюємо не тільки на 7 тисяч інфікованих латентних співвітчизників. Наша мета — профілактика СНІДу в 52 мільйонів мешканців України...

Ольга ВАУЛІНА.

Наше життя в наших руках

За даними Міністерства праці, смертність у побуті за перше півріччя 1995 року порівняно з аналогічним періодом 1994 року зросла в Україні на 23,3%. Проблема підвищення якості життя стає першочерговою. Але якість життя не визначається самою лише економікою. Здоров'я, вміння знайти корисну справу, висока самооцінка, оптимізм, комунікабельність, фізична культура та інші складові якості життя на 80—85% залежать від самої людини і тільки на 15—20% — від зовнішніх чинників. До якості життя входить і таке поняття, як безпека життєдіяльності.

На розвиток Закону «Про охорону праці» Держнаглядохоронпраці затвердив «Типове положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці», яке чітко визначає: «Студенти технічних, будівельних, сільськогосподарських, економічних і педагогічних вищих навчальних закладів вивчають дисципліни «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці»... В інших вищих навчальних закладах вивчають курс «Безпека життєдіяльності».

До такої роботи Міносвіти, з'ясувалося, неготове. Чим наповнити навчальну програму, як викладати дисципліни, яка методологія навчального процесу?

Освітянські програми «Охорона праці» і «Безпека життєдіяльності», маючи спільну мету — зменшити вплив небезпечних і шкідливих чинників на життя і здоров'я людини, дублюють одна одну. Переважною концепцією є вивчення окремих виробничих чинників.

Теоретичне підгрунтя нової дисципліни становлять науки про ризик. Складовими є гуманітарні, природничі, інженерні науки, науки про людину, про суспільство. Толерантного розгляду потребує проблема введення до навчальної програми основ теології, парапсихології, астрології тощо.

Грунтовну підготовку майбутній фахівець має отримати у сфері наук про ризик.

Ризик виникнення небезпечних ситуацій на виробництві і в побуті, авіаційних катастроф і пожеж, аварій на магістральних трубопроводах і автомобільних шляхах, знепритомнення людини на вулиці і загибель від руки бандита за всієї уявної несхожості має спільну природу. Теорія ризику добре розроблена, але у практику повсякдення в Україні вона не увійшла. Внаслідок цього суспільство зазнає надзвичайно великих збитків, люди розплачуються власним здоров'ям за зниження якості життя.

З 1987 року між урядами європейських країн діє частково відкрита Угода із прогнозування, відвернення та допомоги під час стихійних лих та техногенних катастроф. В рамках Угоди розробляється проект континентальної програми децентралізованої підготовки фахівців у сфері наук про ризик. Про свій інтерес до цієї програми заявили 32 вищі навчальні заклади України.

Виходячи з єдиної концепції про природу небезпек і системного підходу до їх виявлення і зменшення, можливо обгрунтувати склад категорій, принципів та методів, потрібних для підвищення безпеки життєдіяльності людини — зменшення збитків людським і матеріальним ресурсам. Концепція має передбачати можливість навчання на різних початкових рівнях освіти: випускника середньої школи (ліцею), по закінченні півтерміну навчання бакалавра, повного курсу бакалавра, магістра. Програма базової підготовки фахівців має передбачати також єдиний теоретичний модуль науки про ризик, а також показувати напрями спеціальної підготовки.

Ігор НАУМЕНКО,
доктор медичних наук, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища КМУЦА.

Базарний день (на 19.11)	Ціни на основні продукти харчування на ринках України									
	Яловичина	Свинина	Кури	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля	Цибуля	Яблука
Львів	350	500	400	300	190—250	200—250	200—250	200—250	50—60	40	100
Сімферополь	300—400	350—450	450	250—280	150	220—250	320—400	150—200	60—80	35—50	100—150
Хмельницький	190	290	150—200	290	110—130	200	240	150	50	30	50
Кіровоград	360—450	350—420	400—500	300—350	180—200	250	260	180	50—70	35	100—150
Київ, Лук'янівський ринок	450—500	450—500	500	350	220	220	250	170—200	60	50	100

На початку тижня

Чим би дитина не бавилася...

ІТАР-ТАРС повідомив: російський виборчий блок «За Родину!», у федеральному списку кандидатів якого одне з перших місць посідає командувач Чорноморського флоту Едуард Балтін, в разі успіху на виборах має намір домагатися встановлення спільного російсько-українського керівництва Кримом і подвійного громадянства для його мешканців.

Про це повідомив один з лідерів блоку Володимир Полєванов, який прибув у неділю до Криму.

Відповідаючи на запитання, як він уявляє собі встановлення подвійного керівництва, Володимир Полєванов сказав: «Хтось має виявити таку ініціативу — або Росія, або Україна. А що Україна однозначно з нею не виступить, отже, це має зробити Росія».

Що ж до статусу Севастополя, то він без вагань заявив: «Севастополь — суто російське місто, таким він був і залишається, бо до складу України його не передавали».

Як то кажуть, стара пісня на новий лад, або чим би дитина не бавилася...

Гадаю, що ці панове чудово знають і закони своєї власної країни, і закони України, щоби вдавати, ніби вони вкотре відкривають «Америку». Не випадає говорити і про те, ніби вони не розуміють, що доливають масла у вогонь, порушуючи хистку рівновагу, досягнуту на переговорах керівників Росії та України.

Зрештою, коли ви, панове, вважаєте себе за людей цивілізованих, то доведеться зважати на думку Ради Безпеки ООН, яка визнала рішення російської Думи про статус Севастополя втручанням у внутрішні справи суверенної держави. Чи так воно кортить?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Далека дорога на Близький Схід. Але вже йдемо

***ЙОРДАНІЯ** — це міст, через який Україна зможе прокласти шлях у країни Близького Сходу та Північної Африки. Так вважає заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі Андрій Гончарук, який очолював українську делегацію на Амманському економічному форумі 29—31 жовтня.*

Для участі у щорічному традиційному зібранні країн Близького Сходу і Північної Африки з республік колишнього СРСР запрошено лише Україну та Росію.

До цього, фактично, регіонального форуму була прикута увага усієї світової спільноти, що засвідчила і активна участь у ньому країн «великої сімки», міжнародних фінансових організацій та транснаціональних компаній. І що не менш важливо, подія відбувалася на тлі мирного врегулювання на Близькому Сході, коли в самій Йорданії триває активна відбудова народногосподарської інфраструктури, зруйнованої чи незбудованої протягом тривалого періоду конфліктів.

Завдання ж нашої делегації на Амманському форумі полягало, як заявив на прес-конференції пан Гончарук, у тому, щоб показати: Україна — держава, з якою можна працювати. Визнана країнами-донорами, з високим економічним потенціалом і має інтерес до цього регіону.

«Із своїм завданням делегація впоралася, — вважає Андрій Іванович. — Ми об'єктивно поінформували учасників Амманського економічного форуму, а вони, у свою чергу, об'єктивно сприйняли нашу інформацію».

Зв'язки започатковані. Тож слід очікувати на активізацію експортно-імпортних операцій. Хоча, як свідчить статистика, уже й нині Королівство Йорданія посідає друге після Єгипту місце у торговельних зв'язках нашої держави з близькосхідним та північноафриканськими регіонами. Тисяча запорізьких автомобілів «Таврія» «бігає» дорогами Йорданії, має попит метал, і потреба в ньому зростає. Знайшли свого покупця холодильники донецької фірми «Норд»: попит задовольняє спільне українсько-йорданське підприємство.

Є перспектива у збільшенні експорту продукції української енергетичної галузі. Близький Схід не тільки має інтерес до будівництва енергетичних ліній і систем, а й потребує проектних послуг, обладнання (трансформатори, ізоляційна техніка, кабелі), а також продукції машинобудування та різноманітної будівельної техніки.

Про серйозність намірів в економічному співробітництві свідчить офіційна зустріч на Амманському форумі заступника міністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі Андрія Гончарука та Його Величності короля Йорданії Хусейна I. До речі, весною наступного року, як планують, відбудеться офіційний візит короля в Україну. У зв'язку з цим готуються до підписання три україно-йорданських угоди: про торговельно-економічне співробітництво; про взаємний захист інвестицій та сприяння їм; про створення двосторонньої торговельно-економічної комісії. Передбачається, що котрусь із вищеназваних угод удасться парафувати вже у грудні.

Людмила ФІСЮН.

У номер!

● *Нью-Йорк*

Засідання Українсько-американського консультативного комітету

(Початок на 1-й стор.)

УАКК рекомендував адміністрації США продовжувати надавати підтримку територіальній цілісності і недоторканності кордонів України і закликати її сусідні країни припинити висунення територіальних претензій. Комітет підтримав участь України у глобальній космічній програмі і закликав уряд США і ЄС визначити і усунути торговельні перешкоди з тим, щоб сприяти інтеграції України у світову систему торгівлі. Були також внесені рекомендації щодо створення умов і залучення іноземних інвестицій.

З української сторони у засіданні УАКК і дискусіях взяли участь Володимир Василенко, Богдан Гаврилишин, Сергій Оксанич, Світлана Огаркова, Борис Соболєв, Дмитро Табачник, Олег Таранов, Борис Тарасюк, Юрій Щербак; з американської — Збігнев Бжезинський, Річард Бурт, Джон Гелвін, Майкл Джордан, Генрі Кіссінджер, Френк Карлуччі, Микола Кравців, Джорджж Сорос, Андерс Аслунд. У засіданні також взяли участь провідні експерти із США та України.

● *ООН*

ЗАБОРОНИТИ!

Генеральна Асамблея ООН закликає Конференцію з роззброєння виробити остаточний текст Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань не пізніше як 30 червня 1996 року, щоб його схвалення могло відбутися на нинішній сесії Асамблеї.

● *Варшава*

Важке це завдання — перемогти...

Очевидно, лише точний підрахунок голосів, поданих під час другого, останнього туру президентських виборів Польщі, зможе виявити переможця. Однак попередні дані свідчать: не виключено, що лідер Спілки демократичних лівих сил Олександр Квасьневський з незначною перевагою отримує перемогу над нинішнім главою держави Лехом Валенсою. Як повідомив Центр з досліджень громадської думки, який встиг до ранку в понеділок зібрати дані більш ніж з 5 відсотків виборчих дільниць, Квасьневський одержав 51,4 відсотка голосів виборців. Валенсі, згідно з цим підрахунком, дісталося 48,6 відсотка.

● *Берлін*

Квіти полеглим

Живі квіти й вінки лягли в неділю, напередодні відзначення в Німеччині в середині листопада Дня народної скорботи, до підніжжя Меморіалу радянським воїнам у берлінському районі Панків. Ця церемонія, що відбулася з ініціативи Народного союзу з догляду за військовими похованнями, відбувається не вперше. Вінки було покладено в усіх великих містах країни.

● *Токіо*

Два погляди на прорив

Голова КНР Цзян Цземінь і віце-президент США Альберт Гор на зустрічі, яка відбулася в японському місті Осака, були єдині щодо того, що відносини між Вашингтоном і Пекіном йдуть шляхом нормалізації, хоча, як вважає китайська сторона, і не в усіх сферах. За словами офіційного представника МЗС КНР, Альберт Гор сказав, що зустріч Президента США Білла Клінтона з Цзян Цземінем, яка відбулася в жовтні, стала «проривом» і дала можливість поглянути на двосторонні відносини з точки зору стратегічної перспективи.

ДО КИТАЮ І ДАЛІ ...

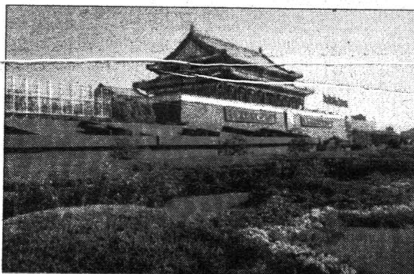
Триває пошук нових можливостей для поглиблення двосторонніх відносин України і Китаю

***ЦЕ ПІДКРЕСЛЮВАЛОСЯ** на засіданні міжпарламентської депутатської групи по зв'язках з КНР, що відбулося 15 листопада у Верховній Раді України.*

В ньому взяли участь народні депутати, які входять до групи міжпарламентських зв'язків, представники Кабінету Міністрів, керівники ряду міністерств, відомств та підприємств. Було розглянуто і проаналізовано стан двосторонніх відносин між Україною та КНР у галузях промисловості, машинобудування та військово-промислового комплексу. Велика увага приділялася питанням щодо вдосконалення законодавства обох країн у цих галузях.

Керівник міжпарламентської депутатської групи Михайло Павловський підкреслив, що необхідність розгляду цих питань, які значною мірою впливають на загальний стан двосторонньої співпраці, вже давно назріла. Адже не можна сподіватися на подальший прогрес двосторонніх відносин без розв'язання цілої низки проблем. Це стосується насамперед узгодження законодавства двох країн, уникнення подвійного оподаткування, проблем, пов'язаних з інвестуванням тощо. Ось чому все це і стало предметом обговорення на засіданні нашої міжпарламентської депутатської групи.

Надзвичайний і Повноважний Посол Китайської Народної Республіки в Україні Пань Чжанлінь, який взяв участь у засіданні, підкреслив важливість створення такої комісії в українському парламенті. Нині, сказав він, йде процес формування відповідної комісії й у нашому парламенті.

Ми, підкреслив посол, зайняті підготовкою візиту Президента України Леоніда Кучми в нашу країну, який відбудеться на початку наступного місяця. Президент України матиме змогу добре ознайомитися з нашою державою. Адже він побуває не лише в Пекіні, а й в інших районах КНР. А головне, що будуть підписані важливі документи, які нададуть нових імпульсів подальшому розвитку співробітництва між Китайською Народною Республікою та Україною. Певен, що ваша країна може розглядати КНР, як своєрідний місток для виходу й в інші азіатські країни та країни Тихоокеанського регіону.

Олексій ТРОЦЕНКО.
(Укрінформ).

Алло, Рига!..

Вам вітання — від Президента

***НЕЗАДОВГО** до свого офіційного візиту в Україну, який плановано на 21—22 листопада, Президент Латвійської Республіки Гунтіс Улманіс прийняв Тимчасового Повіреного у справах України Володимира Чорного. Кореспондент «ГУ» по телефону попросив його розповісти про цю зустріч.*

— Вона була надзвичайно приязна, — розповів Володимир Лазаревич. Пан Президент передав вітання українському народові у зв'язку із утвердженням нашої держави у Раді Європи.

Звичайно, господаря Ризького замку цікавили всі важливі події, які нині відбуваються в Україні, де він планує побувати з візитом. До кола його інтересів увійшла інформація про скорочення озброєнь на виконання зобов'язань за Договором про звичайні збройні сили в Європі, особливо про ядерне роззброєння. Президент сподівається, що під час його візиту в Україну буде розв'язано ряд важливих питань двостороннього співробітництва.

Мить, а в ній — ми

***ГЕТЕ-ІНСТИТУТ** у Києві знову порадував новинкою: у [illegible] сучасних мистецтв центрі су[illegible] вулиці «Брама», що на ву[illegible] Трьохсвятительській, 8, експонує виставку німецької рекламної фотографії.*

Це дивовижно: у творах, що поєднали велике підприємництво і справжнє мистецтво, простежується життя німецького суспільства протягом останніх 65 років. Кілька поколінь виросли з цими фотошедеврами, які стали невід'ємною часткою їхнього життя.

Відкриваючи виставку, директор німецького культурного центру в Києві графиня Уте Баудіссін висловила сподівання, що завдяки експозиції українські відвідувачі ще раз переконаються в тому, що реклама на Заході є умовою для розвитку економіки, і, можливо, візьмуть для себе чимало корисного.

І справді, з огляду на те, що рекламна справа в Україні ще тільки народжується, тут є над чим за[illegible]тися, і є чому повчитися: експо[illegible] твори німецької [illegible]понуються кра[illegible] насолоду фоторекламами. Але ж [illegible] отримають і ті, хто до реклами не має ніякого відношення. Скажімо, немало треба було помізкувати, щоб зробити рекламу авіакомпанії Люфтганза: «боїнги», що цілуються, схожі на двох добрих вайлуватих звірів. Або реклама «Кампарі» — та це ж ще й гімн жіночій красі...

Фахівці, очевидно, гідно оцінять цю експозицію, але вже однозначно — німецька рекламна фотографія — це щось новеньке у мистецькому житті Києва.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімку: графиня Уте Баудіссін відкриває виставку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЧАС ПРАЦЮВАТИ РАЗОМ

ОДНИМ з головних моментів розвитку України як незалежної, економічно потужної держави є стабільність внутрішньополітичної ситуації, конструктивна співпраця законодавчої і виконавчої влад.

Саме тому прийняття чи неприйняття програми діяльності Кабінету міністрів було важливе для подальшого розвитку держави. Як відомо, програму прийнято переважною більшістю народних депутатів, за неї голосували і окремі представники опозиційних до уряду груп і фракцій, розуміючи всю важливість співпраці для долі країни.

Підтримуючи програму, всі народні депутати розуміли її деяку недосконалість, адже вона не мала конкретних строків виконання, не названо відповідальних, чітко не вказано джерела фінансування. Утім, всі, хто підтримав цю програму, розуміли, що це реальний крок до виходу із затяжної соціально-економічної кризи, який потребує визначення пріоритетних напрямів розвитку народного господарства. Візьмімо, наприклад, агропромисловий комплекс, де виробляють продукцію, що дає майже третину національного доходу, і де, як і в інших галузях народного господарства, триває спад. Тут треба розв'язати питання власності на землю, яке враховувало б інтереси переважної більшості сільського і міського населення. Потрібне державне сприяння ефективному розвиту АПК, підтримка різноукладних форм власності на селі, бо розвиток сільського господарства зможе дати віддачу в найкоротші строки.

У програмі недостатньо відпрацьовані питання соціальної політики. В результаті кризи найбільше постраждали три групи населення — пенсіонери, інваліди та молодь. Треба відновити диференційоване призначення розміру пенсій залежно від стажу та умов роботи, адже це один з найперших обов'язків держави — цілковита більшість людей чесно відпрацювала все життя і має право хоча б на відносно нормальні умови існування. Потрібні серйозні державні капіталовкладення в освіту, науку, охорону здоров'я, саме від цих чинників залежить майбутнє молоді України. Треба переглянути питання щодо істотного підвищення заробітної плати, адже більшість людей через мізерну плату втратила всяку мотивацію до чесної продуктивної праці.

Зрозуміло, що все це потребує великих додаткових коштів, і розв'язання цих проблем шляхом нових кредитних емісій дасть лише негативний результат. Водночас є реальна можливість віднайти і беземісійні джерела на ці витрати. Це скорочення чисельності державних силових структур, наведення порядку в бюджетній сфері, створення врешті-решт так давно обіцяної нормальної податкової системи, яка не руйнувала б, а стимулювала розвиток виробництва.

Ці завдання можна розв'язати лише скоординованими спільними діями Верховної Ради й уряду. Це може бути досягнене шляхом створення спільної координаційної парламентської урядової групи, яку міг би очолити один з віце-прем'єр-міністрів. Така група має визначити потрібний для виконання програми пакет законопроектів, встановити строки та послідовність їх прийняття і жорстко контролювати графік їх розгляду й ухвалення. Кабінету міністрів треба докласти всіх зусиль, щоб хоча б за місяць до початку наступного року подати до Верховної Ради проект Державного бюджету на 1996 рік. Причому цей бюджет має бути максимально узгоджений з програмою уряду, і інформацію про його виконання, як і виконання самої програми, треба постійно надавати народові України через засоби масової інформації. Люди мають знати, як її виконують, хто і що конкретно стримує чи гальмує її виконання.

Це має дати позитивні зміни в суспільстві, тенденції до яких почали вже окреслюватися. Практично вдалося загальмувати темпи інфляції, що є основою для стабілізації економіки й відновлення виробництва. Вперше з часу створення Української держави експорт до західних країн перевищив імпорт. Регулярно сплачуємо за енергоносії, що їх купуємо за кордоном. Позитивним є факт створення і функціонування аграрної біржі, де ціни на сільгосппродукцію формуються не чиновниками, а визначаються попитом і пропозицією, як це робиться у більшості економічно розвинених країн. Це перша спроба досягти паритету цін на промислову й сільськогосподарську продукцію. Стабілізувалося постачання ліками і нафтопродуктами, хоча ціни на них все ще зависокі для більшості населення.

Проте позитивні зрушення у суспільстві можливі лише за умови активної участі у виконанні програми уряду всього населення. Від усвідомлення того, що лише спільні зусилля всього народу України дадуть позитивні результати, залежить наше майбутнє.

Сергій ПАСЬКО, Борис ПОНОМАРЕНКО, Михайло СИРОТА, народні депутати України.

НЕ ЗУМІЄМО ЛІТАТИ — ПОВЗАТИМЕМО

До питання про пріоритети у вітчизняній промисловості

НЕЩОДАВНО з російського космодрому Плесецьк українською ракетою було запущено супутник «Січ-1». І пригадалося мені давнішнє: 4 жовтня 1957 року, запуск першого в світі штучного супутника Землі. Потім — політ Ю. Гагаріна, нові та нові успіхи... Виклик Радянського Союзу прийняли американці й наприкінці 60-х років зуміли випередити нас, висадивши людину на Місяць. Це відбулося насамперед тому, що США вже тоді значно випередили нас у розвитковіі електроніки та обчислювальної техніки. Відставання так і не вдалося надолужити.

Нині в державах, що утворилися на терені колишнього Союзу, не те щоб зупинився розвиток галузей високих технологій, спостерігаємо їхнє катастрофічне руйнування. Візьму на себе сміливість стверджувати: запуски супутників у Росії і наш первісток — результат ще тих, минулих, спільних досягнень.

Усьому світові відомо, що 70 відсотків вартості будь-якого космічного проекту становлять електроніка та обчислювальна техніка. Ось чому в США з'явилися космічні апарати-човники. Повертаючи їх на Землю, американці повертають найцінніше, що є в будь-якому літальному апараті — електроніку.

А на яких підвалинах здійснено запуск українського супутника? Насамперед, на ентузіазмі окремих особистостей і жалюгідних залишках підприємств колись потужного ВПК промисловості України. Цей комплекс був осередком усієї промисловості, її наукоємною, найбільш фондоозброєною частиною. Запуск першого супутника України — його заслуга і, побоююся, його лебедина пісня.

У СЕРПНІ 1991 року Україна отримала із союзної спадщини майже півтори сотні заводів, НДІ та КБ Міністерства електронної промисловості. В них працювало близько 260 тисяч чоловік. Обсяг виробництва товарної продукції — близько 4 мільярдів доларів США на рік.

А що сьогодні являє собою електронна промисловість України? Чисельність персоналу на заво[illegible]водах і в НДІ зменшилася вдвічі, та й ті, хто [illegible] залишився, працюють за скороченим [illegible] графіком. Відповідно середня місячна заробітна платня в галузі становить у промисловості 1700,0 тис крб., у науці — [illegible]500,0 тис крб. Основні фонди за чотири роки практично не оновлювалися, тоді як заміна основних фондів у мікроелектроніці США та інших розвинутих країн становила 100 відсотків.

Випуск виробів електронної техніки (інтегральні схеми, напівпровідникові прилади, СВЧ-техніка, кінескопи, конденсатори, резистори, роз'єми, феритові вироби, п'єзоелементи тощо) за чотири роки впав у натуральному вираженні в 10 разів.

Причини? Вони загальновідомі. Через відкритість українського ринку сюди різними шляхами полинув потік дешевих (іноді за демпінговими цінами) виробів електроніки. Коли 1990 року заводи України виробили близько чотирьох мільйонів телевізорів, то в липні 1995 року — п'ять тисяч. А в телевізорі — від 700 до 1000 виробів електронної техніки.

Не стало російського ринку збуту, втрачено ринки країн Східної Європи. Немає замовлень для майже цілком знищеної військової промисловості України і багаторазово скороченої російської. Через зростаючі витрати виробництва і відставання у технічному рівні виробів ми не можемо скласти конкуренції на ринках розвинутих країн. У разі прориву до нас застосовують жорстку цінову дискримінацію (пропоновані ціни за наш товар у 10 разів нижчі за світові). Робиться все, щоб електронні компоненти, що їх випускають заводи України, не потрапили на ринки розвинутих країн.

ТА НАБАГАТО більше засмучує і тривожить інше — політика пріоритетів в економіці, що провадиться Верховною Радою і виконавчою владою України. А інакше де ще шукати відповіді на запитання: хто дозволив знищити українське приладобудування, хто так «уміло» провів конверсію ВПК, хто довів наше співробітництво з Росією до абсурду, хто всі ці чотири роки відбувався гаслами про підтримку високих технологій, хто прийняв закони та постанови, що дозволили практично знищити машинобудування, радіоелектроніку, легку промисловість?

Україна за рівнем освіченості її громадян, за рівнем культури і науки, за рівнем дисципліни і працьовитості народу, за потенціалом промислового і сільського господарства, безперечно, — держава розвинута. А за рівнем використання всіх цих чинників дедалі більше скочується до розряду слаборозвинутих країн світу. Це відбувається, на нашу думку, через відсутність грамотної промислової і структурної політики. Наведу лише один приклад.

Загальноприйнятою мірою пріоритетності тієї чи іншої галузі є співвідношення матеріало- та енергоємності до прибутку, що приносить кілограм виробленої продукції.

Один кілограм сталі дає 0,09 дол[illegible]долара США прибутку, один кілограм ваги авто[illegible]мобіля — 7,0 доларів, літака типу Ан-70 — [illegible] доларів.

Простий розрахунок показує, що прибуток, одержаний від продажу 3 літаків Ан-70, дорівнює прибуткові, одержаному від реалізації 1 мільйона тонн сталі. А який ланцюжок кооперації, яка кількість робочих місць створюються під час випуску літака! Ось чому всі розвинуті країни так ревно стежать за галузями високих технологій, так бережуть вітчизняні ринки від ввезення наукоємної продукції, пристосовують до своєї економіки якнайбільше слаборозвинутих країн — це і ринки збуту, і джерела дешевої сировини.

Усі розвинуті країни особливу увагу приділяють вітчизняній електроніці й, насамперед, мікроелектроніці. В більшості з них є національні програми розвитку електроніки. Одну з цих програм — програму Європейського Співтовариства «JESSI» — прийнято 1989 року дванадцятьма країнами ЄС. А Європа, як відомо, — регіон точного машинобудування. Конкурентоспроможність машин на світовому ринку залежить від якості їхніх систем керування, заснованих на мікроелектроніці і обчислювальній техніці. То чи можна було дозволити, щоб якість європейського машинобудування — основи експорту — залежала від постачання чи непостачання виробів мікроелектроніки з Японії, США, будь-якої іншої країни? Європейці також не забувають, що кожний долар, вкладений у випуск власних виробів мікроелектроніки, дає 1000 доларів прибутку в галузях машинобудування. Створюється в три рази більше робочих місць, аніж при імпорті приладів.

У ЗВ'ЯЗКУ з цим хотілося б звернути увагу на те, яка коопераційна основа українського суднобудування і літакобудування. На жаль, це основа імпортного, західного приладобудування і знищення вітчизняного. Це вже спричинило сотні тисяч прихованих безробітних, а в недалекому майбутньому неминуче призведе до цілковитої втрати конкурентоспроможності наших суден і літаків. Не бачити цього можуть лише ті, хто з якихось причин втратив зір.

Ще 16 жовтня 1992 року Верховна Рада прийняла Постанову «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки». Одним з пріоритетів затверджено «перспективні інформаційні технології, прилади комплексної автоматизації, системи зв'язку». Кабінетові міністрів України цією самою постановою пропоновано «забезпечити формування і реалізацію державних науково-технічних програм на підставі затверджених пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки» Враховуючи, що ядром інформаційних технологій є мікроелектроніка та електронно-обчислювальна техніка, хотілося б знати, що в цьому плані конкретно зроблено і заплановано у новій програмі уряду.

В історії України настав критичний момент. Або ми повернемося обличчям до галузей високих технологій, або залишимося на рівні слаборозвинутих країн. Не можуть усі галузі працювати за одних і тих самих умов. Коли є пріоритетні, то потрібні й диференційовані підходи, в тому числі й в оподаткуванні. А інакше в чому ж тоді виявляються пріоритети? І, насамкінець, потрібно мати Національну програму розвитку електронної промисловості. Згадайте слова Маргарет Тетчер у одному з перших її виступів у парламенті як Прем'єр-міністра Сполученого королівства: «Нація, яка повернеться спиною до електроніки, відвернеться від свого майбутнього».

Віталій АГУСТИМОВ,
президент електронної корпорації України «Укрелекор».

Представляємо голів обласних Рад

Василь ЦИБЕНКО: «На чекання часу не відведено»

Замість досьє

Він завжди виступав за футбольні та баскетбольні збірні команди — сільської школи, району, столичного вузу. Можливо, захоплення цими видами спорту — наскрізь колективістськими — сформували у ньому найважливіші риси характеру. Згодом, хоч би де працював: інженером у автогосподарстві, головою райвиконкому, — всі відзначали його відповідальність, людяність, високу самовіддачу.

І нині, коли стрункий, спортивний 45-річний голова Черкаської обласної Ради і держадміністрації Василь Цибенко виходить на волейбольний майданчик (а робить це він щотижня), його друзі знають: «викладка» буде на всі сто... Лиш устигай-но ставити блоки...

— А чому ж ви, Василю Григоровичу, не вийшли на футбольний матч між командами «влади» і журналістів, що проходив у День Черкас? Зізнаюся щиро, я спеціально прийшла на стадіон, щоб подивитися, як грає губернатор...

— Дякую за увагу. Знаю, ви любите футбол. Мене справді включили до збірної «влади» і я мав намір грати. Але вночі напередодні матчу над областю пронеслася буря і завдала чимало шкоди. Понад 90 населених пунктів залишилися на деякий час без електроенергії. Звичайно, для ліквідації наслідків стихії є відповідні служби і вони робили це, але, уявляєте, що сказали б люди, аби ввечері побачили по телебаченню, що я замість того, щоб займатися нагальними справами, ганяю по полю м'яча?

— Сказали б, що ви сучасний, демократичний керівник...

— Коли так, то це засвідчили мої «одноклубники» — перший заступник голови облдержадміністрації Володимир Лук'янець, мер Черкас Володимир Олійник та інші представники влади, які брали участь у матчі. До речі, вони його виграли.

— Так, бо «закордон їм допоміг» — адже вирішальний гол забив голландець — гість черкаського міськвиконкому... А коли серйозно, як ви, Василю Григоровичу, оцінюєте не гру, а роботу своєї команди, глави обласної влади за півтора року керівництва?

— Це банальна фраза, але змушений її повторити: побудувати «світле життя» в одному районі чи області неможливо, коли навкруг темрява. Але є й інша, що мені більше подобається: краще швидше запалити свічку, аніж проклинати морок. Оцим ми і займалися — команда працювала над стабілізацією соціально-політичної обстановки, над реформуванням економіки. Неупереджений аналіз підсумків цьогорічної роботи дає більше підстав для оптимізму, аніж для зневіри. Темпи спаду виробництва у промисловості значно нижчі, ніж торік. У серпні-вересні зросли обсяги виробництва проти попереднього місяця. У всіх галузях, а в промисловості їх майже 40 відсотків, збільшилася кількість підприємств, організацій, де добилися стабілізації. Особливо це стосується приватизованих і акціонованих підприємств. А їх в області 511. Вони випускають 63 відсотки промислової продукції і 53 — товарів народного споживання, виконують 70 відсотків будівельно-монтажних робіт.

— Справді, тенденції у промисловому виробництві хоч трохи обнадійливі. Однак Черкащина — аграрна «республіка»...

— Становище на селі складне. Третина господарств області — на межі банкрутства. Немає грошей на зарплату, пальне, добрива, запчастини. І це тоді, коли Черкащина одержала нинішнього року рясний урожай зернових, виконала всі державні угоди. Незадовільно готують у багатьох господарствах фундамент під урожай наступного року. Лише на половині площ під озимі внесено туки. Причина та сама — немає коштів. Тому й вважаю, що державна політика на селі потребує негайної корекції в бік підтримки вітчизняного товаровиробника, створення для нього хоч би рівних умов з імпортером сільськогосподарської продукції. Як і селяни, сподіваюсь, що всі ці проблеми будуть враховані у Державній програмі розвитку АПК, яка розробляється за дорученням Президента.

— Це буде завтра. А що робити сьогодні? Де вихід з глухого кута?

— Ніякого глухого кута немає. Це ми самі собі його «намалювали» і тепер боремося з ним. Вважаю, потрібно негайно і рішуче реформувати аграрно-промисловий комплекс країни. Цього року у нашій області двічі побував Президент України Леонід Кучма і ознайомився з роботою АПК, побачив сильні і слабкі його сторони. Висновок був один — розвивати всі форми господарювання, але на принципово новій основі: земля повинна мати конкретного власника і ціну. До речі, наша земля, черкаська, чорноземна, дорога — у грошовому вимірі гектар ріллі оцінюється приблизно у чотири з половиною тисячі доларів США. Недарма за часів другої світової німці ешелонами вивозили її на Захід.

— А сьогодні спеціально приїздять, щоб побачити, що таке чорнозем і жахаються нашій безгосподарності... Чи проведено в області паювання землі?

— У 80 відсотках господарств паювання землі і майна вже завершено. За підсумками 1994 року дивіденди нараховано у 196-ти, а виплачені через відсутність коштів лише у 53-х господарствах. До речі, уряду слід прискорити випуск типового сертифіката, який до вручення Державного акта на приватну власність на землю, забезпечить обмін, передачу землі в оренду, спадщину, її продаж і таке інше.

— І хоч один селянин вийшов з колишнього колгоспу зі своїм паєм і майном?

— Ні, такого сміливця немає. Однак, я думаю, поки що немає. Коли держава оголосить про підтримку власника — надасть йому кредити, пільги, процес, як кажуть, піде. Втім, паювання — це лиш перший крок у реформуванні АПК. Це основа для того, щоб людина мала вибір: господарювати колективно чи самостійно. Ясна річ, у міцних агрофірмах, КСП Черкаського, Чорнобаївського, Христинівського районів, де висока ефективність виробництва, люди заможно живуть у великих, добре впорядкованих селах, збережеться колективна форма господарювання. У малих селах і на хуторах, приміром, на Чигиринщині, де до колективізації господарювали самостійно і створені колгоспи за півстоліття свого існування так і не зіп'ялись на ноги — повернуться до добре випробуваного дідівського, «столипінського» способу. Проте, повторюю, це буде за умови, що держава їх підтримає.

— Отже, аби ви, Василю Григоровичу, відповідали за АПК нашої держави, то, насамперед, підтримали б власника?

— Саме так. Бо хіба дбайливі власники, навіть зібравшись у громаду, допустили б, щоб буряки, соняшник, кукурудза пішли під сніг? Чи залишили б невиораним під зиму поле? І, звичайно ж, я підтримав би сильні господарства. Вчорашня наша практика робити фінансові «припарки» тому, хто вже на ладан дише — викинуті на вітер гроші, економічний абсурд. Тому ми вже нині в області орієнтуємося на сильного товаровиробника, створюємо йому сприятливі умови, шукаємо для нього інвесторів, бо знаємо: витрачені сьогодні гроші завтра повернуться сторицею. Мені приємно бувати на таких підприємствах, як НВО «Прогрес», АТ «Маїс», тютюновій фабриці КСП «Легедзино», «Дніпро», де працюють керівники нової генерації — ініціативні, енергійні, винахідливі. Це люди і підприємства завтрашнього дня. Нещодавно у нас в Черкасах став до ладу приватний завод шампанських вин. Підприємство це невелике, але його віддача у бюджет області відчутна. Власники заводу планують також переробляти сільськогосподарську продукцію, розливати води, випускати соки, дитяче харчування. Ці наміри обласна влада всіляко підтримує і заохочує.

— Василю Григоровичу, яке запитання ви хотіли, щоб я задала вам наприкінці розмови?

— Під час зустрічей у колективах люди найчастіше мене запитують про одне, найголовніше: скільки часу нам ще чекати покращення життя? Я відповідаю: на чекання часу нам не відведено. Ніякий добрий і багатий дядечко із Заходу чи Сходу не прийде і не зробить за нас те, що покликані зробити ми самі: і реформи, і інші перетворення. Багатьом нашим людям з утриманською психологією, вихованою попередньою системою, важко це зрозуміти. Одні не готові до цього, інші чинять відвертий опір. Але ми обов'язково пройдемо цей нелегкий шлях. Прогнози — річ невдячна. І все ж я сподіваюся, що в наступному році нашій державі, а значить і людям, буде вже легше. Дасть перші позитивні результати робота, розпочата у 1993—1995 роках, розпочнеться стабілізація економіки. Я в цьому глибоко переконаний.

Інтерв'ю провела Лідія ТИТАРЕНКО.

У комісіях Верховної Ради України

Члени Комісії з питань екологічної політики взяли участь у роботі шостого засідання Міжвідомчої комісії Російської Федерації з питань екології Чорноморсько-Азовського басейну, що відбулася у Ростові-на-Дону.

Проаналізовано стан морського середовища Чорного і Азовського морів, основних водних об'єктів водозбірного басейну Дону, Кубані і їх притоків. Зазначалося, що найінтенсивніше споживаються водні ресурси Дону. Щороку понад 60 відсотків стоку відбирається на водогосподарські цілі. Якість донської води за середньорічними показниками у 1994 р. не відповідала вимогам по вмісту солей заліза, міді та інших сполук. Річка Кубань та її притоки (Уруп, Малий Зеленчук і Пшеха) за якістю води віднесені до категорії забруднених. У 1994 р. з різних джерел в Азовське море з території Росії надійшло 2430 млн.куб.м стічних вод, з яких 675 млн.куб.м без очищення.

Найнебезпечніша екологічна ситуація склалася у прибережній частині Таганрозької затоки Азовського моря біля м.Єйська, де розташовані склади паливно-мастильних матеріалів Міністерства оборони Росії. Площина забруднення нафтопродуктами акваторії затоки сягає 53 кв.км.

Розглядаючи питання розробки Російсько-Українсько-Нідерландського проекту щодо оздоровлення Азовського моря, Міжвідомча комісія звернула увагу вчених на практичну сторону проекту — він повинен забезпечити можливість використання результатів його виконання для прийняття відповідних рішень з екологічної політики на різних рівнях управління.

Розглянуто також проект Комплексної програми міжнародного моніторингу морського середовища Чорного та Азовського морів. Основна мета програми — створення базової мережі постійних спостережень за екологічним станом морів.

Активну дискусію учасників Конференції викликала доповідь представників природоохоронних органів Краснодарського краю з приводу будівництва нафтоналивних терміналів, перспектив розвитку портових споруд та збільшення вантажообігу морських перевезень у Чорному та Азовському морях. Наголошувалося на необхідності екологічної експертизи, яка передувала б реалізації проектів перебудови портів Азова, Анапи, Геленджика, Сочі.

Заступник голови комісії Верховної Ради, народний депутат України Анатолій Писаренко, виступаючи на засіданні комісії, зазначив, що проблема екологічного стану Азовського басейну потребує вирішення спільними зусиллями органів законодавчої і виконавчої влади Росії та України. Тому комісія з питань екологічної політики запропонувала провести спільне засідання з Комітетом з екології Державної Думи Російської Федерації.

Аналіз інформаційних матеріалів, наданих Мінекобезпеки, Держкомгідрометом, Генеральною прокуратурою України, Національною Академією Наук України та іншими державними установами, свідчить, що уряди Російської Федерації та України, міністерства і відомства Росії та України, виконавчі органи Краснодарського краю, Белгородської і Ростовської областей, Автономної Республіки Крим, Запорізької, Донецької, Луганської, Харківської і Херсонської областей не забезпечили послідовного і цілеспрямованого виконання заходів по недопущенню забруднення басейну Азовського моря і тому екологічне і санітарно-гігієнічне становище тут постійно погіршується.

Систематично не виконуються плани будівництва і введення в експлуатацію очисних споруд, систем зворотного водопостачання, інших природоохоронних об'єктів підприємствами паливно-енергетичного комплексу, агропрому, металургії, хімічної промисловості, житлокомунгоспу. Не забезпечене ефективної роботи діючого очисного обладнання, що призводить до інтенсивного забруднення морського середовища. У водні об'єкти басейну Азовського моря щорічно потрапляють з території Росії та України близько 19 млрд.куб.м стічних вод, з яких більше 4 млрд.куб.м забруднених.

Внаслідок незадовільного стану каналізаційних мереж, неефективної роботи міських очисних споруд щорічно утворюється напружене антисанітарне становище у зонах масового відпочинку населення.

У жовтні 1992 року було підписано Угоду між урядами Росії та України про спільне використання та охорону прикордонних водних об'єктів. Ця угода є правовою базою щодо організації взаємодії з названих питань.

Між Мінекобезпеки України та Мінприроди Російської Федерації 26 червня 1995 р. підписано Угоду про співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища.

Верховна Рада України останнім часом прийняла закони про екологічну експертизу, Водний Кодекс України, підготовлено проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України про охорону навколишнього природного середовища». Проте правова база в екологічній сфері ще недосконала. Проблеми Азовського моря не вирішуються і помилки, що призвели до загибелі Аральського моря, тиражуються на водозборі Азовського басейну. Тому Комісія з питань екологічної політики Верховної Ради України запропонувала розглянути на спільному засіданні Конвенцію з охорони навколишнього природного середовища басейну Азовського моря, яку слід розробити в 1996 році. Визначити зони надзвичайних екологічних ситуацій басейну Азовського моря і підготувати проекти відповідних законодавчих актів. Прийняти заходи щодо методології, стандартизації і метрологічного забезпечення систем моніторингу басейну Азовського моря.

Підготувати Програму структурної перебудови найбільш екологічно небезпечних виробництв басейну Азовського моря шляхом створення транснаціональних компаній та промислово-фінансових груп з обов'язковими умовами деталізації діяльності в екологічній сфері. На думку членів комісії, необхідно створити міждержавний некомерційний Фонд ділового співробітництва інвестиційного спрямування по вирішенню екологічних проблем Азовського моря.

На засіданні тимчасової слідчої Комісії Верховної Ради по вивченню ситуації у телерадіоінформаційному просторі, у зв'язку зі змінами її статуту, було обрано керівні органи. Підтверджено повноваження голови комісії, народного депутата С.Аксьоненка, заступників голови В.Алексеєва і Л.Лук'яненка. Народного депутата О.Новікова обрано секретарем комісії.

Затверджено розподіл обов'язків між членами комісії, виходячи із принципу об'єктивності та неупередженості. Зокрема, напрямки перевірки, пов'язані з комерційною і фінансовою діяльністю, доручено виключно народним депутатам, що працюють на постійній основі у Верховній Раді. Найближчим часом комісія планує перевірити дотримання чинного законодавства керівництвом Національної телерадіокомпанії щодо розподілу телерадіоефіру, залучення іноземного капіталу, використання державної технічної бази комерційними структурами, порядку ліцензування тощо.

Прес-служба Верховної Ради України.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Узбекистан про вільну торгівлю

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між урядом України та урядом Республіки Узбекистан про вільну торгівлю, підписану в м.Ташкенті 29 грудня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ, 4 листопада 1995 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Туркменистану про вільну торгівлю

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між урядом України та урядом Туркменистану про вільну торгівлю, підписану в м.Ашгабаті 5 листопада 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ, 4 листопада 1995 року.

П'ятсот днів одного міста

НЕПРОСТО *бути мером такого мегаполісу як Дніпропетровськ. Спробуйте-но узгодити побажання простих городян, численних підприємців і промисловців.*

Аналізуючи майже півторарічний термін роботи дніпропетровського мера, можна констатувати: мешканці міста не помилилися, поставивши на Миколу Швеця, хоча супердевізом минулорічної передвиборної кампанії одного з його конкурентів було: «Ошатне місто».

Нині Дніпропетровськ став набагато симпатичнішим і впорядкованішим, аніж два-три роки тому. Розпочато грандіозну реконструкцію центру міста. Дніпропетровськ набуває європейського вигляду. Старовинні споруди не просто здобули нових рис, їх повернуто до життя.

Ущухає запал критики і щодо міського транспорту. Порівняно з минулим роком сьогодні стало легше пересуватися Дніпропетровськом: відкрито 15 нових автобусних маршрутів, на лінії лише в жовтні вийшло 15 новеньких тролейбусів і 10 трамваїв. А головне, вже ніхто не має сумніву в тому, що в Дніпропетровську буде метро. До нього сьогодні привернуто увагу й Президента України. Будівництво перебуває під контролем першого віце-прем'єр-міністра П. І. Лазаренка. Він нині, як і раніше, регулярно провадить оперативні наради в «підземці», і допомога будівництву — реальна й відчутна.

Увага до об'єктів, життєво важливих для міста і його мешканців, стала стрижнем діяльності дніпропетровського мера. Нині завершують опоряджувальні роботи ще на одній новобудові — онкологічному диспансері. Сучасний проект, розроблений спільно з медиками, навіть за нинішнього нелегкого часу вдалося втілити в життя. Тут будуть поліклініка на 150 відвідувань і стаціонар на 200 ліжок. Залишається поки що проблема з обладнанням. Потрібна допомога уряду.

Улітку нинішнього року вдалося реконструювати один з найстаріших пологових будинків міста, створити нове відділення дитячої реанімації, в якому немов народилися заново вже кілька десятків немовлят- дніпропетровців.

Ще новини. Першу продукцію видала фабрика м'ясних напівфабрикатів, а 34 нові міні-пекарні вже давно годують смачним хлібом. Цех емальованих труб — мрія комунальників, бо така труба в 15—20 разів надійніша і довговічніша за звичайні — вже дає продукцію. 1996 року двісті дніпропетровців, які стали першими учасниками муніципальної житлової програми, відсвяткують новосілля. А вже закладено фундаменти нових будинків, які споруджуватимуться за рахунок житлових сертифікатів.

Не забуто й про духовну поживу. Цього року в місті відбувся перший Всеукраїнський фестиваль кіномистецтва «Стожари». Відкрито пам'ятник Д. І. Яворницькому, створено український юридичний ліцей і експериментальну українську школу.

Чимало можна сказати й про новобудови, з яких мер розпочинає кожний свій робочий день (він сам за фахом будівельник), про нові плани. Наголошую лише на одному. Так чи інакше, за 500 днів своєї роботи Миколі Швецю вдалося те, чого в наш час домогтися аж ніяк не просто. Мерія міста не підраховує проблеми, а знаходить шляхи, як їх розв'язати.

Степан ІВАНЧЕНКО.

На знімку: Микола Швець.

НЕ ТОЙ ТЕПЕР МИРГОРОД,

або Чи можна двічі ввійти в одну річку

У миргородському готелі «Україна» — гамірно. Тут набираються здоров'я діти з Чорнобильської зони. Однак ранні жовтневі морози додавали клопотів матерям — доводилося викликати і «швидку» для малечі, яка легко застуджується.

Здавалося б, після акціонування системи готельних комплексів «Турист» тут проблем не повинно бути, але... Кочегари котельні, за словами чергового адміністратора, заглядають більше в чарку, аніж у топку. Та й директор, на якого покладали певні надії працівники готелю, не вельми схильний дбати тепер уже нібито за свою власність.

— Акцій ми й досі не бачили, — зізналися трудівниці.

Але не треба думати, що цей колектив — виняток, навпаки, одиниці з виробничих колективів міста можуть похвалитися стабільністю в роботі. Решта більше стоїть, аніж працює.

Чому? Слабка фінансова база, брак у підприємств оборотних коштів, а в Миргороді — бюджету.

Як розповів голова міськради Василь Третецький, прибуткову частину було заплановано з коштів, виручених від продажу комунальної власності. Так «реформатори» сподівалися прискорити приватизацію. Але... Хотіли, як краще, а вийшло — як завжди.

Не краща ситуація і в районі. Хоча нині голова райради іменується главою райдержадміністрації, коштів у бюджеті від цього не побільшало. Понад те, ситуація погіршується з кожним днем. Мало хто й пам'ятає, щоб так зволікалися осінньо-польові роботи. І, скажімо, якби не корпорація «Республіка» (президент Ігор Бакай), невідомо, чи вдалося б упоратися із збиральними роботами, чи не пішла б частина врожаю (зокрема цукрових буряків) під сніг. По суті, завдяки їй вдалося закупити пальне. Корпорація надала також чотири автомобілі для його перевезення з Кременчуцького нафтопереробного заводу. Окремим господарствам допомогла оборотними коштами.

— А ми, на жаль, безсилі, — каже голова райдержадміністрації Микола Шапочка. — У районному бюджеті коштів для цього немає, а держава лише почала сплачувати кошти за ранні зернові. Водночас невідомо, коли повернуть гроші за соняшник, цукрові буряки, гречку, просо.

Отож недивно, що до державних фондів надійшло трохи більш як половина запланованого хліба — господарства думають, як вижити, адже тільки борги агропромислового комплексу за електроенергію становлять 120 мільярдів карбованців, а за газ — ще 60 мільярдів. З другого боку, борги сільськогосподарським виробникам за здану продукцію становлять 600 мільярдів карбованців.

Що робити в цій ситуації керівникам району? Адже з нового року в господарств не буде коштів, щоб виплачувати заробітну плату селянам. І звідки вони можуть з'явитися, якщо енергетики пеню нараховують справно, а переробники господарствам кошти не повертають?

Скажімо, колгосп імені Шевченка щодня здає на завод 10 тонн молока, повністю виконав завдання з продажу рослинницької продукції, але може невдовзі піти з молотка. Бо лише пеня щомісяця за борги енергетикам становить 2 мільярди карбованців.

Отож його голова Петро Тур каже:

— Мені легше її відключити зовсім. Бо мене і людей обдирають, як липку.

Цьогорічний осінній комплекс сільськогосподарських робіт, стверджує Микола Шапочка, вдалося виконати винятково на ентузіазмі керівників господарств, спеціалістів, селян. Але скільки ще можна сподіватися на ентузіазм? Взагалі після зустрічей і розмов мені вже не видаються іронією слова про стосунки керівників району з керівниками господарств: «Ми вдаємо, що керуємо, а вони вдають, що виконують наші розпорядження».

Щоправда, схоже, миргородцям пощастило з корпорацією «Республіка», яка прийшла працювати в район всерйоз і надовго. Вона допомагає не тільки пальним, а й сприяє реалізації продукції, виробленої місцевими переробниками, допомагає господарствам отримувати реальні кошти. А в планах, як зазначив Ігор Бакай, будівництво заводу, на якому випускатимуть екологічно чисту продукцію, спроможну конкурувати на світовому ринкові. Водночас він розуміє, що без техніки, новітньої технології, розвитку соціальної сфери і мріяти годі про підвищення продуктивності праці, а отже, і про сучасне виробництво, а тому планує сприяти оновленню парку сільськогосподарських машин. Цікаво, що серед заходів, накреслених корпорацією, відкриття філій банку, де колгоспники могли б користуватися пільговим кредитом.

Отже, як бачимо, сучасний підприємець не боїться видавати селянам пільгові кредити. А держава? Наші чиновники прийняли рішення: якщо на рахунку грошей немає, кредити не видавати. А коли й дають, то селяни по них не поспішають. Бо проценти такі, що за них не розрахуєшся.

А що ж може «вертикаль» виконавчої влади?

— Зняти мене з роботи за поданням глави облдержадміністрації, — сумно всміхається Микола Шапочка. — А я хоч би й хотів когось покарати, не маю на це права. А з другого боку, коли по суті усе сьогоднішнє виробництво тримається винятково на ентузіазмі керівників, а не на економічному стимулі, то чи маю я на це моральне право?

І ще одна проблема. Миргород — місто обласного підпорядкування, але переробні підприємства зосереджені в райцентрі. От податки і сплачують до міського бюджету, який формується...

А про це вже писалося вище.

Коли 1992 року було введено посаду представника Президента, її доцільність не викликала сумнівів. Нинішнє повернення до тої ідеї, схоже, нічим не виправдане, бо, звичайно, можна тасувати колоду кадрових перестановок, але доки не запрацює економіка, нічого не зміниться. А для того, щоб вона почала працювати, потрібні інші рішення: такі, які зацікавлять фінансистів, підприємців вкладати гроші у виробництво.

Водночас нинішня ситуація ще раз підтвердила правоту древніх: в одну річку не можна ввійти двічі.

Володимир КОРОЛЮК.

Не тільки виробляти, а й розпоряджатися

Т*АКЕ право надає селу нещодавно прийнятий Закон «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі».*

Цей Закон передбачає злиття власності державної, зокрема, підприємств переробної галузі, з власністю підприємств — сільськогосподарських товаровиробників. А саме: 51 відсоток акцій переробних підприємств необхідно передати товаровиробникам, які постачають сировину для підприємств-переробників. Пропонується взяти номінал за п'ять років і відповідно до цієї суми визначити кількість акцій пропорційно кожному колективному господарству.

Закон регламентує також право колективного сільського господарства щодо залучення в приватизацію тих громадян, які проживають на селі, але безпосередньо не задіяні в сфері виробництва. До такої категорії належать вчителі, працівники культури, охорони здоров'я, пенсіонери.

Законом «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» передбачається також приватизація підприємств, які через оренду з викупом уже викупили підприємства і виявились на сьогодні монополістами. Відомо, що це стало можливо, в основному, за рахунок того, що протягом двох років не проводили індексацію основних засобів — їх було проіндексовано у 52 рази лише у січні цього року. Закон відновить справедливість щодо тих підприємств, які раніше було викуплено з порушеннями чинних законів. Фактично ці переробні підприємства будували за рахунок відрахувань з господарств, недоплати селянам за здану продукцію. Саме тому переробні підприємства були і залишаються монополістами переробки. Передбачено й приватизацію переробної галузі в лісовому та рибному господарстві.

Законом встановлено також, що всі об'єкти соціально- культурної сфери на селі можна передавати в комунальну власність, але за згодою колективного господарства.

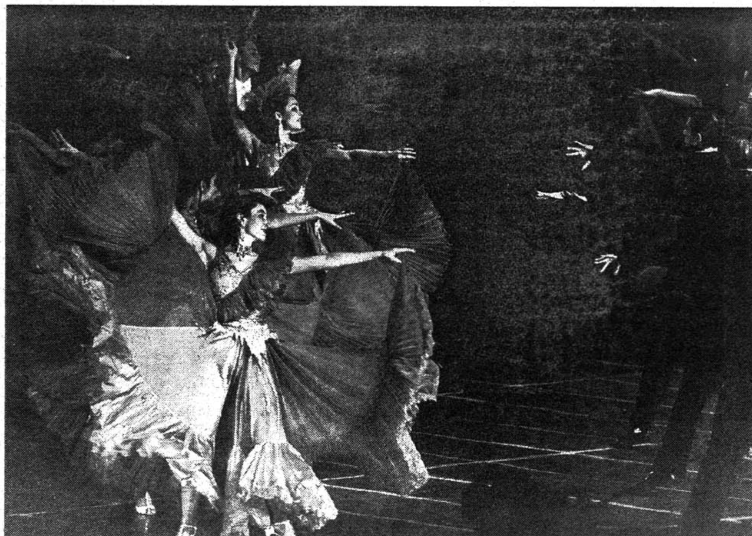
Із введенням закону в дію необхідно внести зміни й доповнення до чинного законодавства, наприклад, до законів про цінні папери, фондовий ринок, про аудит тощо.

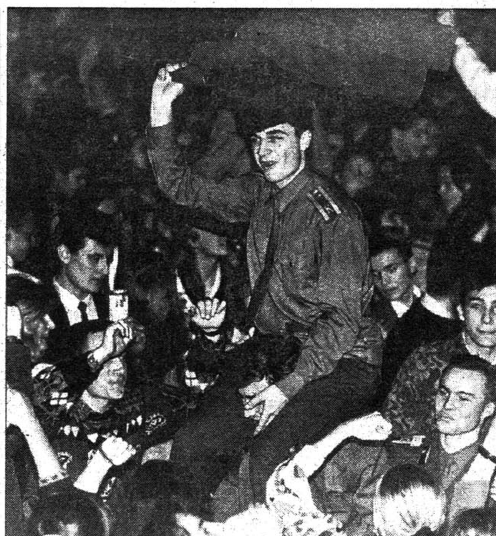
Ставлення деяких народних депутатів, представників виконавчої влади до цього закону неоднозначне. Приміром, під час обговорення законопроекту члени депутатської групи «Реформи» назвали його «поверненням до феодального ладу», оскільки голова колгоспу буде визначати не тільки долю приватизації в своєму селі, а й долю переробних підприємств. Іншої думки дотримуються представники депутатської фракції «Аграрники України за реформи». Член Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Ростислав Чапюк зауважив, що це один з надзвичайно принципових законів, оскільки спрямований на захист найважливішої ділянки економіки — сільського господарства. На його думку, трудові колективи промислових виробництв отримали свою частку власності у приватизаційному процесі, не кажучи вже про банки, фінансові групи. А село залишається обділеним і втратило те, що мало. А саме: планове постачання, доступні ціни на засоби виробництва тощо. Його, як і раніше, експлуатують і держава, і зацікавлені угруповання. Насамперед, наживаються ті, хто обслуговує село, — постачальники виробництва і переробники продукції. Саме вони зацікавлені в тому, щоб селяни були залежні від них і не могли самі розпоряжатися жатисєвою продукцією.

Голова державного комітету з харчової промисловості Л. Святков підготував доповідну з вимогою до Президента України накласти вето на прийнятий закон. Його позицію можна зрозуміти, бо з приватизацією АПК не буде місця для харчопрому. У разі реалізації закону товаровиробники, постачальники сировини та її переробники об'єднаються, щоб виробляти конкурентоспроможну і порівняно дешеву продукцію для споживача, адже селянин буде зацікавлений у кінцевому результаті своєї праці.

Головне, що дає селу прийнятий закон, — вважає Р. Чапюк, — це право не тільки виробляти продукцію, а й розпоряджатися нею. Якщо Президент України підтримає парламент і підпише цей закон, то вже через рік село відчує полегшення і, закономірно, населення держави також.

Т. ГРАБОВСЬКА.
Прес-служба Верховної Ради України.

Осіннє «па» юних

(Початок на 1-й стор.).

«Осінній студентський бал-95» запаморочив голову 8 тисячам столичних юнаків та дівчат. Закружляли у вихорі танцю всі їхні заборгованості, недопуски, перездачі й відлетіли до наступної сесії. Під знайомі ритми вітчизняних зірок, які, може, також були студентами, забулися і холодний гуртожиток, і символічна стипендія, а дотепники із столичних політехнічного та торговельно-економічного університетів довели, що є ще порох у порохівницях. Цьогорічний бал став завершальним акордом III Міжнародного молодіжного студентського фестивалю «Перлини сезону», присвяченого міжнародним дням молоді та студентів. Серед перлин тижневого свята були студентський турнір з міні-футболу, конкурс театральних вистав, концерти рок- та поп- музикантів, гумористів, виконавців фольклорних пісень, а також «Відверта розмова» київських студентів з відомими політиками, науковцями, бізнесменами...

А студенти вальсували. І хоча не на килимі з жовтого листя, а на арені Палацу спорту, все одно це було здорово!

Алла РОМАНЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НАЙВАЖЧЕ — УСВІДОМЛЕННЯ ВЛАСНОЇ НЕПОТРІБНОСТІ

(Початок на 1-й стор.).

За прогнозами науковців, слід очікувати вивільнення молоді як найменш конкурентоспроможної робочої сили, зменшення попиту на випускників навчальних закладів, скорочення прийому молоді на навчання, труднощі у перерозподілі молоді між регіонами України тощо. За нинішніх економічних умов молодь несподівано для себе опинилася серед найменш захищених прошарків населення, про що свідчать результати досліджень, проведених Українським НДІ проблем молоді.

Так, спад виробництва позбавив оптимізму молодих робітників: майже половина (47 відсотків) вважає себе реальними кандидатами у безробітні. Особливо тривожно сприймає свої перспективи молодь, що навчається, — лише 21 відсоток студентів та 14 відсотків учнів технікумів сподіваються, що їм удасться знайти роботу.

45,8 відсотка молоді вважає, що їхнім працевлаштуванням мусить займатися держава. Найпрестижнішими місцями роботи молодь вважає банки та біржі. Далі йдуть малі та орендні підприємства. Значна ж кількість місць просто не відповідають запитам ні за своєю якістю, ні за платнею. На запитання: «Якщо ви станете безробітним, то як діятимете?» — 51 відсоток відповів, що шукатиме роботу з більшою платнею, 39 відсотків збираються піти в бізнес і відкрити власну справу, 22 відсотки погодяться на будь-що, 21 — торгуватимуть дрібницями, 7 відсотків запевнили, що підуть на незаконну діяльність, 1 відсоток узагалі нічого не робитиме, обмежившись допомогою з безробіття.

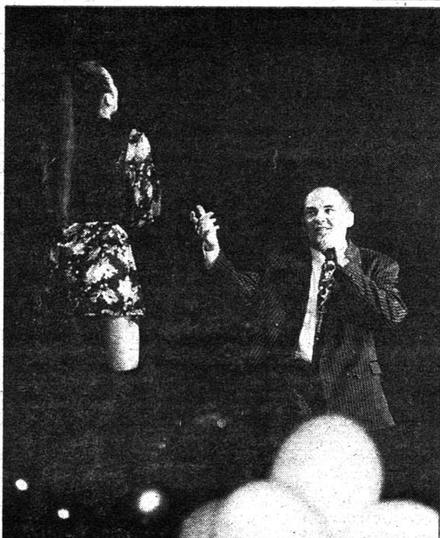
На рівні регіонів до заможного ризикованого життя прагнуть молоді кримчани, кияни та закарпатці. Бідніше, але гарантоване обирають львів'яни, одесити та волиняни. Курйоз у тому, що і безробітні (75 відсотків) найбільш орієнтовані на заможне життя й на ризик, продиктований, можливо, відчайдушним життєвим становищем. А понад 35 відсотків молодих, якщо і влаштовані, то працюють не за фахом, змінюють професію, у кращому разі переучуються. Таких в Україні 15 відсотків, тоді як на Заході на перепідготовку та навчання направляють від 50 до 70 відсотків випускників учбових закладів.

А от майбутні випускники шкіл своїми намірами щодо подальшої діяльності дещо приголомшили. Третина з них збирається після школи відпочивати, принаймні, рік. На свій хліб планують перейти 15,5 відсотка, гризти граніт науки погодилися 61,9 відсотка, а 12,7 збираються просто в ПТУ. Лише кожна третя людина до 25 років віддає нині пріоритет освіті. І це не дивно, бо тільки 4 відсотки молодих людей, обираючи професію, отримали необхідні орієнтири з боку державних служб. Тим часом підготовку кадрів в Україні ведуть 1176 державних професійних навчальних закладів.

З огляду на це, наведу деякі, на мій погляд, слушні рекомендації фахівців Українського НДІ проблем молоді. Щоб не було так, що молодь раніше від інших викидали на узбіччя виробничого життя, великим підприємствам вони радили б перейняти досвід Заходу і втілити систему трудової кар'єри, що забезпечує постійне оновлення інтелектуального потенціалу, тоді й певна кількість вакансій для випускників вивільнятиметься. А Міносвіті, приміром, пропонується запровадити прийом студентів на основі контракту з підприємствами-замовниками на умовах гарантування їх працевлаштування після завершення навчання.

Однак пропонувати — це ще не реалізувати. Адже ситуація в цілому вельми тривожна: більшість молодих та освічених не мають змоги докласти своїх рук до якогось діла тут. То де ж гарантія, що завтра в пошуку заробітку вони масово не їхатимуть на край світу, продаючи свій розум і працю за безцінь?

Людмила ГРАЧ.

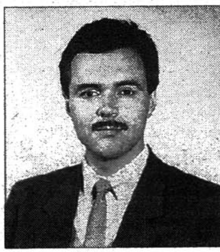

На кордони нелегали ходять хмарами

А ми все «лякаємо» їх суворими нормами закону, котрі не діють

***З**А ДАНИМИ Держкомкордону України, працівники відомства щороку затримують близько двох десятків тисяч порушників Державного кордону. Серед них переважно мешканці Індії, Пакистану, Бангладеш, В'єтнаму, Шрі-Ланки, Ірану та інших країн Азії, котрі обрали нашу країну як транзитний маршрут для проникнення до країн Західної Європи в пошуках кращих умов життя. Судячи з того, що масштаби такої міграції зростають, а організація незаконного переміщення через Державний кордон України стала свого роду вигідним бізнесом, слід гадати, що в законодавстві України відсутні ефективні чинні норми, за допомогою яких можна було б вести боротьбу з такими явищами.*

*На цю тему наш кореспондент розмовляє з старшим викладачем Інституту підготовки кадрів СБУ, науковим консультантом постійної Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією підполковником Миколою **ХАВРОНЮКОМ**.*

— Не можна сказати, що законодавство України гуманно ставиться до таких порушників. Згідно зі статтею 75 Кримінального кодексу незаконне перетинання державного кордону може потягти за собою покарання у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років, а ті самі дії, вчинені повторно, — від двох до п'яти років. Однак ця стаття практично нечинна: за нею щороку засуджують лише десь 40—50 осіб, тобто двох-трьох з кожної тисячі порушників кордону.

На це є об'єктивні та суб'єктивні причини. По-перше, штати органів дізнання Прикордонних військ і слідчих підрозділів Служби безпеки України, які провадять попереднє розслідування в таких кримінальних справах, кількість місць попереднього ув'язнення і перекладачів з мов Південно-Східної Азії несумірні з масовістю явища. По-друге, органи, що ведуть боротьбу з нелегальною міграцією, не можуть не усвідомлювати, що за мірою його суспільної небезпеки таке діяння, як незаконне перетинання державного кордону, не асоціюється зі злочином, тим більше, що кордон з Російською Федерацією, з Республіками Беларусь і Молдова на місцевості досі не позначено.

За часів існування СРСР випадки притягнення до кримінальної відповідальності за вказаною статтею були поодинокі і лише в тому разі, коли винні особи керувалися простою цікавістю або бажанням побачитися з родичами, пополювати в чужих лісах, придбати товари тощо. Випадки, коли громадянин СРСР з «низьких чи побутових мотивів, які виникають на грунті пережитків буржуазної моралі (корисливість, кар'єризм, шкурництво, боягузтво, незадоволення службовим чи громадським становищем)», як писали автори Науково-практичного коментаря до КК Української РСР, виданого 1978 року, мав намір проникнути за кордон, кваліфікувалися як зрада Батьківщини. Але ж часи «залізної завіси» минули? Тому гадаю, що діяння, передбачене ст. 75 КК України, необхідно декриміналізувати, тобто на законодавчому рівні визнати, що воно не є злочином.

— Погодьтеся, чути таке від представника правоохоронних структур якось незвично. Адже люди в погонах зазвичай обстоюють запровадження жорсткіших норм стосовно правопорушників. Чи не боїтесь, що пригноблений політикою «залізної завіси» народ після таких послаблень кинеться щоразу перетинати державний кордон? Як же тоді боротися з нелегальною міграцією?

— Запровадження жорсткішої кримінальної відповідальності в цьому випадку нічого не дасть. Існує інший шлях. Погляньмо, як розв'язують цю проблему за кордоном. Приміром, у Фінляндії, Польщі, Румунії глибина контрольованих прикордонних районів становить від 10 до 50 км (в Україні — не більше двох. До того ж у нас взагалі немає узаконеного поняття «прикордонна зона», а визначення розмірів прикордонної смуги віддано на відкуп обласним адміністраціям, хоча, на моє глибоке переконання, це прерогатива уряду).

За незаконне перетинання кордону в ФРН встановлено адміністративний штраф у розмірі 5 тисяч марок, за порушення вказівок, зроблених іноземцеві посадовою особою під час перетинання кордону ФРН, розмір штрафу становить від 2 до 5 тисяч марок. За в'їзд на територію США за чужим або підробленим паспортом передбачено адміністративний штраф у розмірі 2 тисяч доларів США.

До законодавства України слід внести аналогічні положення (звичайно, не йдеться про конкретні розміри штрафів). Адміністративне судочинство за ситуації масових правопорушень на кордоні діє набагато ефективніше, оскільки воно оперативніше за кримінально-процесуальне, не вимагає таких суттєвих матеріальних витрат і, головне, цілковито відповідає мірі суспільної небезпеки обговорюваного діяння.

— Так, але відповідно до статті 25 Закону України «Про правовий статус іноземців», в'їзд останніх в Україну не допускається в разі порушення ними правил перетинання державного кордону. Як же бути в тих випадках, коли вони нелегально проникають до України: притягати до відповідальності чи видворяти за межі України?

— Для наших прикордонників це одне з найболючіших питань. Виникла колізія законів: один наказує «Не пущать», а другий — притягати до відповідальності. Розв'язати колізію можна шляхом внесення такого доповнення до Закону «Про правовий статус іноземців», згідно з яким іноземця, який вчинив порушення згаданих правил, слід притягти до відповідної відповідальності і лише потім, після відбуття покарання чи після виконання адміністративного стягнення, видворити за межі України.

— Ні для кого не секрет, що переправляння нелегальних мігрантів за кордон України стало для наших співвітчизників свого роду вигідним бізнесом. Тому боротися з цим явищем безглуздо, якщо держава належним чином не приборкає передусім цих «бізнесменів». А поки що маємо парадокс — майже щодня чуємо про масові затримання нелегалів, і майже нічого — про покарання тих, хто цю масову міграцію організовує.

— Відповідно до норм Кримінального кодексу України ці «бізнесмени» мають притягатися до кримінальної відповідальності за організацію незаконного перетинання державного кордону або за посібництво у незаконному його перетинанні (на підставі ст.ст. 19 і 75 КК України) одночасно з самими порушниками кордону. Та їх відповідальність настає як похідна. Тут же виникає парадоксальна ситуація, коли виконавців злочину може бути від 10 до 50 осіб (такі групи нелегальних мігрантів — звичайна справа), і, якщо їх усіх досить проблематично притягти до кримінальної відповідальності, то провідник цієї групи(тобто організатор чи посібник) і поготів уникає її. Тим часом саме завдяки розвинутій мережі таких провідників нелегальна міграція набуває дедалі масовішого характеру, і закон має акцентувати на цьому. Особи, які, переслідуючи свої корисливі цілі, роблять з України «прохідний двір», повинні нести відповідальність за це. Тому, ліквідувавши кримінальну відповідальність мігрантів за незаконне перетинання державного кордону, необхідно в Особливій частині КК України передбачити відповідальність за організацію незаконного перетинання державного кордону й за посібництво у його незаконному перетинанні іншими особами. Тобто слід зробити наголос на ліквідацію каналів нелегальної міграції. Нині, повторюю, організатори таких каналів залишаються, як правило, в тіні.

— З «бізнесменами» розібралися. А яка, скажіть, подальша доля самих нелегальних мігрантів, яких групами затримують під час спроб перетнути наші західні кордони?

— Частину з них видворяють за межі України, частина набуває статусу біженців на підставі Закону «Про біженців». У подальшому більшість з них — як біженці, так і інші іноземці, які з різних причин не були видворені за межі України, — шукають нових способів і каналів нелегального проникнення на Захід. Багато кого з них затримують на різних контрольно-пропускних пунктах з підробними документами по кілька разів. Слід зазначити, що видворення за межі України таких осіб — процес також недостатньо врегульований законодавчо і складний. Прикордонники, що затримали, приміром, у Чопі, велику групу непальців, які не мають жодних документів, окрім ідентифікаційних свідоцтв, повинні відправити їх усіх до Непалу попри небажання останніх повертатися туди. Ані достатніх сил для супроводу їх до аеропорту Бориспіль, ані коштів для закупівлі квитків, як правило, не виявляється, виникає і низка інших, хоча й технічних, але непростих проблем.

На закінчення зазначу, що коли до питань, що ми їх обговорювали, не взятися негайно, хвилі нелегальних мігрантів, що нагромадилися в Україні, можуть, образно кажучи, стерти й самий кордон. Відповідний проект закону про внесення змін і доповнень до законодавчих актів України підготовлений ініціативною групою і чекає на обговорення заінтересованими відомствами й парламентом.

Узяв інтерв'ю
Анатолій БЕНЬ.

Спростування «спростувань»

Таємниця Новоолексіївки

***Р**ЕДАКЦІЯ газети «Голос України» одержала спростування на один з листів, опублікованих 17.VIII.95 року в огляді під заголовком «Навіщо дорога, якщо вона не веде до храму?»*

Щоби було зрозуміло, про що мова, відтворимо спростовувану частину огляду дослівно: «Ось що пише з Новоолексіївки Запорізької області ветеран праці Олексій Іванович Тараненко: «Невже не зрозуміло, що Ради — це місце для заробітчан? Взяти, наприклад, сільраду нашої Новоолексіївки. Голова працює за сумніcництвом у школі, викладає механіку, секретар займається бізнесом. У селі процвітає злодійство. Крадуть усе — худобу, птицю, хоч у селі живе дільничний міліції. При владі в нас усі комуністи (голова райвиконкому — комуніст, міськвиконкому — комуніст, сільради — теж). А потім вони кричатимуть: «Ось до чого довела демократія! Хоч, повторюю, при владі вони, комуністи».

От саме цей текст і спростовують голова виконкому сільради М.Панченко, секретар виконкому Л.Осипенко, дільничний інспектор, капітан міліції С.Діордієв, тобто самі покритиковані особи, що ні в які ворота не входить, а також головний бухгалтер, інженер- землевпорядник, директор школи і, очевидно, для більшої переконливості — касир.

Спростовувачі повідомляють, що автор листа на території сільради ніколи не мешкав і нині не мешкає, з чого, мабуть, роблять висновок, що й правди не знає: «Вважаємо, що це брудна, необгрунтована, фальшива анонімка, чергова провокація на роботу народних депутатів, а їх при сільраді десятеро — одностайно обраних 1994 року...».

Зразу ж постає запитання: до чого тут усі десятеро депутатів сільради, коли критиці піддано голову й секретаря? Це що, бажання захиститися від критики чужими іменами?

Але цитуймо далі це досить довге «спростування». Як виявляється, голова сільради «при школі веде професійне навчання «Трактори та сільськогосподарські машини» з 1993 року» — і спростовувачі додають ще багато необов'язкових деталей. Отже, щодо голови анонім написав правду.

Цитуємо далі: «З приводу так званого «бізнесу», котрим начебто займається секретар сільради, — також вигадка. Але якщо анонім вважає поїздку до Москви під час відпустки за бізнес, тоді як називати тих демократів, які у відпустки їздять у віддалені країни інших материків? А якщо мешканець села вивіз два відра картоплі або 2—3 літри сметани, чи можна це назвати бізнесом?» Не знаю, як хто, а я цей уривок із «спростування» розумію так, що секретар сільради їздить до Москви як дрібний торговець, але тільки у відпустки. Майже не сумніваюсь, що після цієї публікації редакція одержить відомості про те, скільки разів на рік і з яким товаром «човникує» товариш секретар. Але річ навіть не в інтенсивності цих поїздок, а в тому, що наші спростовувачі вважають, наче генерал тільки в полку генерал, а на вулиці — він звичайний «мешканець села». І це пишуть серйозні люди?

Отже, й тут анонім не погрішив проти істини, що довели самі спростовувачі.

Тепер щодо крадіжок. Спростовувачі конкретними фактами підтверджують, то таки є в селі ці крадіжки, хай їм грець! Щоправда, з ними борються, декого притягли до відповідальності. Але ж і наш дописувач сказав те, що є насправді!

Тож де в листі дописувача бруд, необгрунтованість, фальш? Немає їх!

Про факт, що при владі стоять комуністи (голови райвиконкому і міськвиконкому, сільради), спростовувачі мовчать.

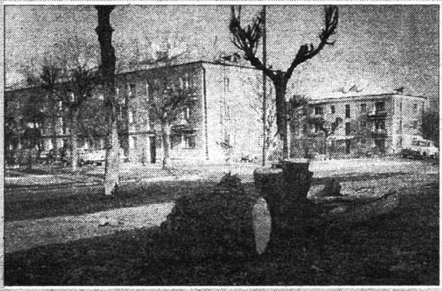
Задля об'єктивності скажемо: в листі із сільради розповідається, що там нині займаються приватизацією ділянок землі, забезпечують селян твердим паливом, упорядковують села, добудовують школу, ремонтують фельдшерсько-акушерські пункти, допомагають престарілим тощо. Отже, роботи багато. Тому ще обгрунтованішим видається запитання, чи варто керівникам сільради розпорошувати увагу на виконання ними ще й не властивих їм функцій? Тим більше, що сільчани дивляться на це не дуже схвально. На жаль, до голови та секретаря сільради ці прості істини не доходять.

Спростовувачі просять надіслати їм листа Тараненка. Очевидно, не для того, аби зберегти на приємну згадку. Щоб не відривати керівників сільради від їхніх прямих обов'язків і не перетворювати їх ще й на слідчих та графологів, редакція утримається від необачного кроку.

Спростовувачі називають нашого дописувача «неіснуючим О.І.Тараненком». Дай Боже нашому суспільству мати таких «неіснуючих», принаймні доти, доки існуватимуть можновладці, здатні заганяти правдолюбців туди, де козам роги правлять. А коли в Приморському районі вітри демократизації нарешті зметуть бруд останніх майже восьми десятиліть, людина, яку вони сьогодні називають анонімом, назве своє справжнє прізвище. І в Україні поменшає ще на одну таємницю.

Борис СИДОРЕНКО.

З*А УМОВ різкого та повсюдного погіршення стану навколишнього середовища з особливою гостротою постає проблема екологізації освіти. Безкультур'я, печерне невігластво в царині охорони природи стали справжнім лихом нації. Вся надія нині — на підростаюче покоління, навчене думати серцем і відчувати розумом. Як же виховати в дитині бережливе ставлення до всього живого на Землі, як прищепити її внутрішню культуру, сформувати екологічну свідомість?

«ЛЮДСТВО ОНОВИТЬСЯ В САДУ...»

Ш*КОДУ ми вважаємо складовою частиною інституту, — сказав директор Мліївського НДІ садівництва Лісостепу України І. Хоменко. — Всі зусилля наші, як і педагогів, спрямовані на виховання справжніх патріотів рідної землі, щирих уболівальників за долю навколишньої природи, активних примножувачів красивого. Не всі вихованці підуть у науку або оберуть професію садівника, але кожен із них обов'язково посадить сад для душі, жоден не розводитиме бур'янів біля оселі, не підійматиме сокири на молоде дерево, не стрілятиме зніч'ев'я по горобцях.

У цій школі екологізовано весь навчальний процес. А ідея створення її виникла в колишнього директора дослідної станції, а згодом й інституту М.Артеменка (на жаль, нині покійного) та завідуючого Городищенським райвно П. Єфіменка, котрий навіть роботу в райцентрі полишив, очоливши колектив Мліївської СШ № 2. Мета варта була того: стара школа вже не могла всебічно формувати особистість учнів, готувати їх до самостійного життя та праці. Нове приміщення будували швидкими темпами, і у вересні 1990-го відчинилися двері перед учнями. Наступного навчального року, як і задумувалося, школа стала біолого-агрономічною з ліцейними класами. Інститут додатково виділив дев'ять ставок для викладачів спеціальних дисциплін, десять учнівських стипендій.

Власне, за програмою ліцею починають працювати із восьмого класу. Окрім посиленого вивчення біології та хімії, старшокласники на рівні сільгосптехнікуму одержують знання з генетики та селекції — веде спецпрактикум заступник директора інституту з наукової роботи, кандидат біологічних наук А. Кучер. З основами плодівництва і технологією переробки плодів знайомить кандидат сільськогосподарських наук О. Сухойван. А ще в розкладі — біотехнологія, космічна астрономія, демографія і населення світу... Півтори тисячі годин виділяється ліцею на читання спеціальних курсів. Методист В. Подупейко займається з тими, хто схильний до наукової роботи. Плани розробляють, як правило, з відділами інституту, в його лабораторіях, на селекційних ділянках проводять заняття, дослідження. Не поодинокі приклади, коли ліцеїсти обирають теми, над якими працюють їхні батьки-науковці. Скажімо, Олександр Москаленко, як і мама, захопився фундуком. З ґрунтовними доповідями старшокласники виступають на республіканських, обласних зльотах, семінарах — про їхнє визнання говорять грамоти, дипломи.

Сад — це не просто вітамінні фрукти та ягоди. Плекаючи його, ми душу свою плекаємо. Він дає ґрунт для роздумів, будить у кожному художника, творця. «Хто дихає садом, той дихає музикою і поезією життя, молодістю і довголіттям», — писав Левко Платонович Симиренко, чиє ім'я носить інститут.

— Теоретичні знання обов'язково підкріплюємо практикою, — розповіла викладач біотехнології Л. Шаргородська. — З ліцеїстами заклали екологічний сад, підібравши сорти дерев, які найменше накопичують радіацію. З допомогою реактивів у природних смугах визначили вміст важких металів у різних породах. Ряд занять провели на очисних спорудах. Також склали карту небезпечних точок Млієва, на основі біоніки розробляли проект міста майбутнього, разом з ученими провели дослідження щодо біологічного захисту садів від шкідників та хвороб. Викладачі, науковці підготували збірники задач і вправ з екології, генетики.

Виходячи зі школи-ліцею, наші випускники твердо засвоюють, що в природі все взаємопов'язане, що безслідно ніколи нічого не зникає. Навіть молодші школярі знають: що б не робила людина в природі, шкода повернеться проти неї самої. Будь-кого спитайте значення слова «бумеранг» — пояснить, до того ж на конкретних прикладах.

Екологію тут викладають з четвертого класу. Кабінет — поруч з теплицею, де учні є повноправними господарями. Як і в шкільному саду, на ділянках. Ліцеїсти щороку допомагають лісництву. Саджають дерева, а лісівники розраховуються зі школою лісоматеріалом. Не треба говорити, яка то підмога дирекції: на ліс нині можна виміняти що завгодно. А школі стільки всього потрібно.

... Залишаючи Мліїв, мені пригадалося вичитане у Достоєвського: «Людство оновиться в Саду і Садом виправиться — ось формула».

Черкаська область.

Без верби та калини нема України

Н*ИНІШНЬОГО року виповнилося 70 літ юннатському руховi в Україні. Цю дату юні друзі природи відлічують від 1925 року, коли в Києві було відкрито Республіканську станцію юних натуралістів (тепер це Український державний еколого-натуралістський центр учнівської молоді).

Центр акумулює і поширює досвід учнівської природничої роботи, йому підпорядковані 256 юннатських об'єднань у містах та селах. Близько мільйона учнів здобувають екологічні знання, вчаться застосовувати їх на практиці. В Артемівському районі Донецької області на базі еколого-натуралістського центру та дев'яти сільських шкіл створено агрооб'єднання школярів — вирощують саджанці та розсаду, гриби, доглядають за тваринами. Старшокласники Мар'янівської середньої школи Новомосковського району Дніпропетровської області утворили мікроколгосп. Головна мета їхніх досліджень і конкретної праці на землі — екологічно чиста, без застосування отрутохімікатів продукція саду, городу.

Минулої весни з ініціативи республіканського центру було проведено зелену естафету «Без верби та калини нема України». Школярі в усіх куточках країни висаджували вербові деревця, калинові кущі, укріплювали береги річок, розчищали джерела. Лише учні Киківської, Немильнянської та Тальківської шкіл Новоград-Волинського району Житомирської області посадили 15 тисяч саджанців лісових дерев по берегах річки Случ. Таких прикладів — багато.

— Мрію про часи, — каже директор державного еколого-натуралістського центру В. Вербицький, — коли природнича діяльність юних буде не позашкільною, а програмною в кожному навчальному закладі. Людині, як повітря, потрібне спілкування з природою. Тим вона облагороджує свій дух. Це водночас і патріотичне завдання: треба рятувати природу.

Хай сняться лелеки

Л*ЕЛЕКА, чорногуз, боцюн, бусол, бузько, гайстер... По-різному називають білого птаха з чорною ознакою на Україні. Важко й уявити без нього сільський пейзаж. Та от біда: що не рік, то меншає леличів і леличиць. Нині їх мешкає в державі близько 14 тисяч пар. У 1934 році на значно меншій території (без урахування Західної України) їх було в чотири рази більше.

Як зберегти птаха? Про це — повсякденна турбота учнів Ялтушківської середньої школи Барського району. Двадцять другий рік під керівництвом заслуженого вчителя України А. Костогриза тут діє гурток «Юний орнітолог». У біологічному кабінеті висить картосхема району, де позначені села, в яких є гнізда буслів. У Ялтушкові таких вісім. Частина штучних, влаштованих самими дітьми — з коліс возів та велосипедів, дерев'яних настилів, металевих решіток, гілляччя, картоплиння, сіна... І всі їх уподобили птахи.

Щоб дізнатись, якими шляхами мандрують червоноклюві восени, де харчуються у далеких країнах, за завданням учених Національної академії наук учні з 1974 року займаються кільцюванням лелек. Не лише в своєму, а й у навколишніх селах. А справа то нелегка. Щоб дістатися туди, треба знайти драбини, забратися на дах, телеграфний стовп чи дерево. Молоді орнітологи окільцювали тисячі лелечат, школа підготувала 15 інструкторів з виконання цієї операції. Учні брали участь у міжнародному обліку бузьків, активно займаються наукою. Нещодавно гуртківець Мар'яна Костогриз вийшла переможцем Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт природничого профілю членів Малої академії наук та товариства «Наукова зміна». Високо була оцінена її праця «Особливості екології лелеки білого в Барському районі».

Радий за своїх вихованців Анатолій Леонідович:

— Проклюнеться в дитячому серці бодай живчик думки, що в своєму краю ніщо не повинно бути байдужим, бо все це Батьківщина, — і вважайте, що справу зроблено, педагогіка посіяла своє зерно. Я за те, щоб дітям снились лелеки...

Вінницька область.

Скільки пелюсток у «Ромашки»

***К*ОЛИ він розраховувався у Свесі, хлопчаки не приховували сліз.**

— Стривайте, я ж не полишаю вас. Ямпіль недалеко, будете наїжджати, та й я навідуватимусь сюди.

У райвиконкомі йому сказали: «Якщо не погодитесь узяти на себе цю ношу, станцію доведеться закрити». Але як розлучитися з дітьми, котрі буквально по п'ятах ходять за ним у Свесі? Як залишити шкільний ботанічний сад, що його саме створювали? В чиї руки передати «Малу тімірязевку»?

Додому Григорій Шпак повертався невеселим. Знав: нелегкою буде розлука з селищем, дітворою, але відмовитися не міг. Якщо по-лицарськи ставитися до навколишнього світу вчать в одній чи кількох школах району, а в інших цьому взагалі не приділяють уваги — природи не порятувати. Бо атестати про середню освіту здебільшого не засвідчують зрілості екологічної, та й чого не засвоїли юнак чи дівчина в дитинстві, уже сповна не дасть йому ні вуз, ні виробництво. Тут допомогти могла районна станція юних натуралістів.

Занедбання на ній не лякало. Хіба йому вперше починати усе з нуля? Та й на виручку поспішили друзі зі Свеси. Милі хлопчики, які в бін робив без них на новому місці! Щонеділі, а нерідка й серед тижня після уроків гуртом злітались на станцію, брали до рук сокири, пилки, заступи... Здавалося б, неймовірне затіяли: викорчувати оті хащі, які були колись поміщицьким садом, посадити новий, розбити квітники — щоб як у Свесі... Іронічно посміхався «дорослий» райцентр, ніхто не брався за лопату, аби підсобити, а вони, діти, працювали. Коли ж землю огортали сутінки, поспішали на електричку до Хутора-Михайлівського, звідти останнім автобусом — на Свесу. Із самим Григорієм Івановичем поверталися додому! Йому в Ямполі ще довго не було де жити, а хлопці й раді з того: скільки бо переговорять у дорозі! Минуть роки, вони одягнуть військові мундири, вступлять на навчання до вузів, технікумів... Та, прилітаючи додому в короткі відпустки, на канікули, відвідуватимуть станцію, а директора потім зустрічатимуть матері і, наче змовившись, питатимуть: «Чи не приворожили ви оце сина, що не встиг умитися з дороги, як уже й з хати: «Провідаю Григорія Івановича»?

Чим же «приворожує» Г. Шпак? Чому й хлопчаки так охоче працюють у теплицях, на дослідних ділянках? Були б, скажімо, у гуртках юних конструкторів, космонавтів, прикордонників — то зрозуміло, а квітникарів...

Усі школи об'їздив напочатку, переговорив з усіма вчителями, дарма, чи то біолог, а чи математик — шукав ентузіастів. Учням розповідав про майбутнє станції, та так захоплено, так загадково, що найдопитливіші вже найближчого вихідного діставалися райцентру. Водив територією, показував, що є, малював картину, як може бути, коли взятися разом. Поступово народжувався колектив. Клуби любителів природи створювались у селищних, сільських школах, кожен обирав свій девіз, емблему, розробляв статут. А керував, спрямовував роботу дітей районний клуб «Ромашка». Це не просто поетична назва його, це своєрідний символ. Скільки пелюсток «Ромашки» — то стільки шкільних юннатівських клубів.

Але ж спершу треба було дати дітям знання.

Так з'явився клуб «Натураліст-заочник», для якого розробили програму, що доповнює шкільну знаннями про природу краю, району. Чому «заочних»? Бо немає змоги нині учням їздити із сіл до Ямполя. Створили при клубі секції квітникарів, садівників, фенологів, генетиків-селекціонерів, обов'язковим для всіх є факультет охорони природи. Передбачено й практичні завдання.

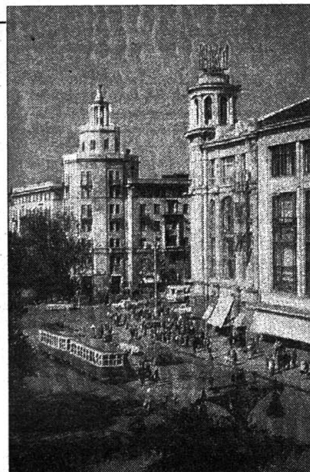
Багато вихователів — колишні гуртківці. Цілком віддаючи себе роботі, вони передусім власним прикладом вчать юне покоління гідної людини поведінки в природі. Цікаво дітям тут, бо не менш цікаво і їхнім наставникам. Про Г.І.Шпака в області ходять легенди. За 15 років директорства — жодної відпустки («А що б я робив десь на морі?»), майже жодного вихідного («Я відпочиваю серед дітей, серед квітів, у саду»). Розробив програму «Екологія» для старшокласників, добирає посильні завдання для першачків, сам проводить екскурсії, ігри-заняття з дошкільнятами. Чи не з подивування перед щедрістю природи ще задовго до школи зароджується в дітлахів ота екологічна етика, якої часом так не вистачає дорослим? Рукотворний куточок уже своєю чарівністю, неповторністю закладає її підвалини, порождує неприйняття психології насильства над природою, над життям, над тим складним природним механізмом, що потверджувався віками.

Сумська область.

Сторінку підготував журналіст Микола ПУГОВИЦЯ.

Росія як Росія

Чи прийде «золота осінь» на береги Лебедії?

ВІД АВТОРА. Продовжуючи розповіді про життя сучасної Росії, на мою думку, належить зосереджуватися не лише на економічних, політичних та військових проблемах, над розв'язанням яких б'ється наш північний сусід. Тут ситуація подібна до нашої — йде пошук, з'являються перші результати, які практично поки що не впливають на поліпшення матеріального становища народу. Одне слово, всі ми живемо нині сподіваннями на майбутнє. І от саме через призму того майбутнього, яке має настати і яке буде таким, яким ми його зробимо, я й пропоную подивитися на будні людей, котрим випала доля жити на берегах Дону. Тихого Дону, як написав про нього Михайло Шолохов.

Отже, запрошуємо на береги Лебедії — так назвав пониззя Дніпра та Дону візантійський імператор і письменник Костянтин Багрянородний, хроніки якого містять цікаву інформацію про історію України.

Пропонований триптих-нарис відповідно присвячений сьогоденню, минулому й роздумам про майбутнє однієї з найбагатших у Російській Федерації Ростовської області.

І. Ростов-на-Дону — місто прифронтове

Осінь нинішнього року прийшла на Дон раніше, ніж звичайно. Почалися дощі, подув різкий вітер, і розпочався нестримний падолист. Тому лиш вигляне з-за хмар сонце, в парках і скверах стає багатолюдно. Спостерігаючи за ростовчанами, відразу усвідомлюєш, що це місто — справді російські ворота Північного Кавказу. Але якщо раніше ця обставина додавала до портрету донської столиці екзотичних барв, тепер ситуація інша. То там, то тут на вулицях впадають в очі люди у спецформі з бронежилетами на грудях, а в будинку колишнього обкому компартії, де тепер розмістилася адміністрація області, озброєні міліціонери ретельно перевіряють на кожному поверсі видані перепустки. Мабуть, тому інакше дивишся й на керамічні мозаїки на во[illegible] якими оформлені деякі підземні переходи в місті.

Я аж ніяк не хочу, щоб хтось із читачів запідозрив мене в нагнітанні страху чи провокуванні негативного сприйняття сьогоднішнього Ростова. Але згодьтеся: важко спокійно дивитися на життя міста, знаючи, що на одній з його вулиць розташований військовий госпіталь, де в холодильниках-рефрижераторах лежать більш як триста нерозпізнаних чоловічих тіл — учасників збройного конфлікту в Чечні. Це офіційна версія. Але мешканці Ростова мають іншу точку зору на кількість убитих. Списки загиблих друкують місцеві газети: Аверченко, Бабич, Бедрик, Бережний, Бондар, Боровський, Дідух, Донець, Зозуля, Костюченко, Лаврик, Лютий, Маслюк, Панченко, Петриченко, Письменний, Прокопенко, Савчук, Федорчук, Чередник, Яковенко... Рядові, прапорщики, капітани, підполковники... Може, в Україні живуть їхні родичі? А може, це наші хлопці, які вирішили служити сусідній державі...

Росія нині переживає відповідальний період — підготовку до виборів до Державної Думи. До Ростова один за одним приїжджають кандидати в депутати від різних блоків і партій. І недивно. Населення Дону — більш як 4 мільйони чоловік, і їхні голоси можуть стати вирішальними в боротьбі за владу. Відвідує Ростов і Олександр Руцькой — один з лідерів блоку «Держава». Мета колишнього віце-президента Росії проста: «Російська держава має бути відновлена в її колишніх кордонах... Основа її — об'єднання великоросів, малоросів та білорусів. Ніяких федерацій, навіть автономій! Свята Русь — єдина й неподільна!» Не всі гості Ростова відстоюють такі самі агресивні програми, але декотрі частину положень програми О. Руцького підтримують. Інколи доходить до смішного. Так, Сергій Шахрай в запалі передвиборної боротьби навіть пообіцяв землякам переселитися до Ростова, лише б обрали його в Думу.

Щоправда, в суть донських проблем столичні гості вникають не дуже глибоко. А задуматися є над чим. Ціни на м'ясні вироби в Ростові вищі від українських в півтора-два рази, хліба — в три-чотири. Заробітна плата працівників бюджетної сфери в перерахунку на українські карбованці становить 8—12 мільйонів, а виробничої сфери — 15—20. Зрозуміло, що ті, хто працює в недержавних підприємствах, мають більшу зарплату. Хочу ще раз повторити: дончани переживають ті самі труднощі, що й ми. Але нинішнього року ситуація складається особливо непроста. Колгоспи на Верхньому Доні зібрали врожай зернових такий, якого не мали і в найтяжчі роки.

— Через посуху маємо лише по 4 центнери зернових з гектара, — з сумом говорить директор акціонерного об'єднання «Калінінське» (колишнього колгоспу) [illegible] Олексій Козін. — Господарство у безвиході — не [illegible]ають жити борги за газ, електроенергію...

З другого боку, є на Дону господарства, де люди не знають лиха. Колгосп імені Чапаєва у Родіоново-Несвітайському районі очолює наш земляк Іван Яковчук (з Одещини). Тут є все: і врожай, і зарплата в колгоспників, і перспектива на майбутнє. Сусіди недолюблюють Івана Яковчука за його успіхи, а фермери вважають майже ворогом. А колишнього одесита турбує майбутнє донського села. Він мріє про такий час, коли люди могли б працювати не лише задля грошей, а заради здійснення своєї мрії, нехай і схожої на американську. Колгоспники-чапаєвці досягли достатків своєю працею. Сюди постійно приїжджають з Ростова не просто медики, а доктори наук, професори, щоб оглянути сільчан, надати рекомендації для поліпшення їхнього здоров'я тощо. Платять міським світилам м'ясом, молоком, маслом, олією...

— Дон, безперечно, себе прогодує, — упевнено заявляє перший заступник глави адміністрації Ростовської області Володимир Ємельянов. — У нас шість мільйонів гектарів землі на чотири мільйони мешканців. А от у цілому Росія — у складній ситуації. Якщо українські сусіди зможуть продати нам хліб, не відмовимося. Поки що засипано в засіки третину потрібної кількості зерна на рік. А щодо виборів, то в нас немає очевидних лідерів. Але ми впевнені, що волгоградський варіант, де області вибори виграли комуністи, в нас не пройде. Попереду йдуть три групи: комуністи-аграрники, національ-патріоти й демократи. А що стосується жириновців, то на минулих виборах вони набрали в нас лише 14 відсотків голосів. Але очевидно, що депутатський корпус полівішає.

Як свідчить офіційна статистика, недорід охопив 23 регіони Російської Федерації, сьогодні з-за кордону Росія ввозить 70 відсотків потрібної кількості харчових продуктів.

Закуповує зерно в Казахстані, Канаді, Китаї... Так, наш північний сусід багатий на корисні копалини, зокрема золото, яким і розплачується за прорахунки у своїй аграрній політиці.

А промислової продукції завозять в Росію 60 процентів потреб внутрішнього ринку.

— У нас багаті магазини, — жартують ростовчани, — от тільки мати б ще змогу купити все те. Отож крутимося!

І добряче треба крутитися, бо спад виробництва як в цілому по Росії, так і в Ростові триває. В жовтні зупинився «Ростсільмаш» — завод-велет, що виробляє зернозбиральні комбайни. З перебоями працюють й інші підприємства.

Гадаю, наведено досить фактів, щоб ви, шановні читачі, мали власне враження про ростовські будні. Й тому на закінчення хочу торкнутися теми, про яку говоритиму в наступних нарисах. І тема ця актуальна: як складаються нині стосунки в прикордонних областях Російської Федерації та України. Я сказав, що в жовтні зупинився «Ростсільмаш». Місцеві газети подали інформацію так, щоб сформувати у читачів думку — «Ростсільмаш» зупинила Україна.

— Аякже! — казали мені в обласній адміністрації. — Для кого було побудовано «Ростсільмаш»? Для вас! А тепер що, закривати завод? Дарма, що комбайн «Дон» малопродуктивний і залишає на полі майже 40 відсотків урожаю. У ваших колгоспах агротехніка така сама низькоякісна, як і в нас. Щоб на ваших полях почали працювати зарубіжні комбайни, вам треба підняти рівень агрокультури.

На жаль, дуже часто, особливо, як кажуть, «зверху», є спроби пояснити свої прорахунки тим, що, мовляв, у сусідів ще гірше. Хоч як дивно, але в таких кампаніях (найчастіше їх практикує Ростовське телебачення) беруть участь і керівники області, той самий пан В. Ємельянов.

Звичайно, не всі дончани упереджено налаштовані щодо сусідів-українців. Полковник російської армії Н., якого я зустрів біля штабу Північно-Кавказького військового округу, щиро побажав Україні не брати приклад з Білорусі, відстоювати обраний шлях і берегти незалежність. А журналісти газети-тижневика «Крестьянин» не тільки в розмовах виступають за збереження дружніх стосунків з незалежною Україною, а й відстоюють цю думку на сторінках газети. До речі, в ній з'являються матеріали українською мовою. Адже лише в Ростові мешкають 200 тисяч українців. А скільки в області?

Чи ж не дивне й неприродне те, що саме на Дону, на жаль, мають місце українофобські настрої. Але про це — в наступному нарисі.

Віталій АБЛІЦОВ.

Гуров — у компанії з Тайсоном

У КУРОРТНОМУ містечку Чагмей (Таїланд) відбувся щорічний конгрес WBC — найавторитетнішої у світі боксерської професіональної організації, яка на сьогодні об'єднує 158 країн. На таких зібраннях підбивають підсумки зробленого, слухають звіти комісій. Складають плани допомоги у боротьбі зі СНІДом, наркоманією, голодом. Кошти у цієї багатої організації є. Нарешті, головна подія — затвердження дат чемпіонських боїв та рейтингу найсильніших боксерів цієї версії (по 30 у кожній ваговій категорії). Втім, про все нехай краще розповість учасник тих подій президент Ліги професіонального боксу України Михайло ЗАВ'ЯЛОВ:

—У Таїланді ми побували з нашим генеральним секретарем Анатолієм Полачанським. До речі, він знає чотири мови, тому обходилися без перекладачів.

—І які ж моменти конгресу запам'яталися вам найбільше?

—Їх було чимало. За три роки існування нашої ліги ми провели п'ять боїв за звання чемпіона Європи та один на першість світу. Взяли участь у багатьох турнірах на п'яти континентах. І дуже успішно. Тому багато разів лунав український гімн і піднімався державний прапор на честь боксерів з нашої держави.

Отже, протягом короткого часу зроблено чимало. І це не наша оцінка, а керівництва WBC (ми, до речі, є членами всіх професіональних світових федерацій), яке відзначило нашу роботу почесним дипломом. Таку відзнаку дістав і я. До речі, так нагороди отримали лише три організації: Європейська боксерська рада (ЄБР), яку вважають найкращою у WBC, Ліга професіонального боксу України, а ще Федерація професіонального боксу Таїланду.

Вашого покірного слугу обрали членом виконкому WBC. Від нашого континенту до цього органу входять представники ЄБР, Британської федерації і от тепер — від України. Приємно, що з симпатією до нас ставиться президент WBC, мексиканець Хосе Сулейман, який очолює її протягом 30 років. Добрі стосунки в мене з генеральним секретарем ради паном Ломазоном, президентом ЄБР Рубеном Мартінесом з Іспанії. До речі, ще за часів СРСР протягом двох місяців за контрактом працював з іспанськими боксерами, тоді й потоваришували з паном Мартінесом.

Але особливо раділи, коли визначили рейтинг. Скажімо, у суперважкій категорії його очолив славнозвісний американець Майк Тайсон. А от у важкій категорії, теж не менш престижній, попереду всіх Олександр Гуров (Україна, Маріуполь), вихованець чудового тренера Сергія Бахмутова. І дивного тут мало. Все справедливо. Адже Сашко, якщо пам'ятаєте, двічі протягом нинішнього року ставав чемпіоном Європи, перемігши дуже авторитетних французів Екассі та Аусса. Обоє в усіх світових версіях перебувають на перших-других місцях.

Ще двоє українців — у десятках найсильніших. Сергій Деваков (55 кг) з Миколаєва — п'ятий, киянин Андрій Синепупов (61) — десятий. Це особливо радісно. Визначення рейтингу відбувається в палких дебатах, адже високе місце — не тільки престиж, а й великі гроші. Бо надає право на вигідні бої. А це реклама на телебаченні.

Гурова першим назвали одностайно. Він днями вилетів до Франції, куди його запросили на свято європейського боксу. Заради цієї події Сашко навіть пошив смокінг у Вороніна.

—А що ж окрім свят чекає на наших боксерів ?

—Уже 29 листопада атлети суперважкої категорії — досвідчений дніпропетровець Юрій Єлистратов і молодий Валерій Шевченко з Донецька — у Франції проведуть рейтингові бої.

— Це добре. А коли «творчість» ваших хлопців побачимо вдома ?

—WBC запропонувала нам провести бій за інтерконтинентальний Кубок (можна сказати — за звання чемпіона світу) між Сергієм Деваковим та другим номером рейтингу Стівом Джонстоном (США). Це дійство плановано на кінець грудня або початок січня в Києві. Але треба ще знайти 100 тисяч доларів. Це обов'язкова умова. Тому звертаємося з пропозицією про співробітництво зі спонсорами. До речі, це безпрограшний варіант. Адже цей бій транслюватимуть канал «Євроспорт» і найбільші телекомпанії світу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Михайло Зав'ялов, Олександр Гуров та Сергій Бахмутов.

Неприємна традиція

Чемпіонат МХЛ. «Сокіл» (Київ) — «Хімік» (Воскресенськ). 2:3 (0:1, 1:0, 1:2). 0:1 Александров, 19, 1:1 Степанищев, 28, 1:2 Гаранін, 37, 1:3 Корольов, 39, 2:3 Овчинников, 60.

Варто було «Соколові» переїхати з Палацу спорту, де останнім часом він перемагав ЦСКА, «Нефтехімік» і «Тівалі», до своєї тренувальної ковзанки, як його одразу спіткала невдача. Якийсь нещасливий цей лід для київського клубу. В нинішньому турнірі він тут не святкував жодного успіху. Поступився й воскресенцям.

Хоча поєдинок був гострий і більшість часу атакували кияни. Їхня перевага особливо відчувалася в другій двадцятихвилинці. Земляки її, до речі, виграли. Красивим потужним кидком здалеку у ворота гостей влучив Анатолій Степанищев.

Але, як відомо, матч складається з трьох періодів. У першому, коли боротьба йшла, як кажуть, груди в груди, гостям за сім секунд до перерви вдалося відкрити рахунок. А в третій відрізок поєдинку кияни в'їхали на ковзані підвищеної активності. Гаряче було біля воріт Олега Лаврецького. Але нашим так і не вдалося пробити бодай раз надміцний мур. А перша контратака гостей, які прорвали тривалу облогу, завершилася неприємністю для «Сокола». Йому це збило дихання. Буквально через кілька хвилин він пропустив і третю шайбу.

Щоправда, українські хокеїсти швидко оговталися і знову шукали щастя в зоні росіян. За хвилину 12 секунд до завершення основного часу тренери киян замінили воротаря Юрія Шундрова, який добре попрацював, на шостого польового гравця. До того ж «Хімік» залишився в меншості. Отже, шість проти чотирьох. Така арифметика була на користь господарів. Вони закинули шайбу, але для того, щоб вибороти нічию, в них залишилося лише 7 секунд! Цього часу для виконання бажаного не вистачило.

Слід зазначити, що «Сокіл» грав у дещо зміненому складі. Поїхали грати до Росії захисник Анатолій Доніка та нападаючий Євген Млинченко. Закінчив виступи у команді ветеран Анатолій Хоменко. Не зміг вийти на лід форвард Валентин Олецький, у якого пошкоджене плече.

Сьогодні і 24 листопада у тому самому тренувальному Палаці «Сокіл» прийматиме відповідно «Кристал» з Електросталі та лідера західної зони — московське «Динамо». Початок матчів — о 18.00. Можливо, кияни, нарешті, порушать неприємну традицію. От було б радості.

Іван ОЗЕРЧУК.

Лидер продаж

Panasonic KX-F130BX - это одновременно факс, копировальный аппарат, автоответчик и интегрированная телефонная система.
Купив Panasonic KX-F130BX, вы приобретете надежного помощника.
Прошла пора упущенных возможностей. Теперь в любое время дня и ночи, даже в ваше отсутствие, предварительное включение автоответчика и факсимильного аппарата обеспечит получение четких устных сообщений и факсов.
Кроме того, вы сэкономите драгоценное время, используя копировальные возможности аппарата и интегрированную телефонную систему со спикерфоном.
Доступный, пользующийся колоссальным спросом, Panasonic KX-F130BX - необходимый компонент любого бизнеса!

Мы рекомендуем пользоваться аппаратурой, которая рассчитана на 220 В.

Наконец-то появился доступный факсимильный аппарат, совмещающий в себе сразу 4 функции!

Панасоник, Япония. Настоящее Качество!

Panasonic KX-F130BX

Panasonic
Панасоник

Приглашаем к сотрудничеству предприятия, организации, финансовые структуры!

ПРИВАТБАНК осуществляет все виды операций на Украинской Межбанковской Валютной Бирже (УМВБ).

Операции осуществляются по следующим видам валют:

- американские доллары;
- немецкие марки;
- французские франки;
- итальянские лиры;
- российские рубли;
- белорусские рубли.

ПРИВАТБАНК объявляет **о снижении тарифов** по биржевым операциям:

– **при покупке размер комиссионных составляет 0,2%;**
– **при продаже Приватбанк комиссионные не взимает.**
Клиент оплачивает комиссию только бирже в размере 0,2%.

Дополнительные услуги:

– отсрочка платежа карбованцевого покрытия за купленную валюту;
– ускоренные расчеты по итогам торгов (проплата купленной валюты, либо ее карбованцевого эквивалента в день торгов).

Телефоны в Днепропетровске: (0652) 79-05-26, 79-04-33, 79-04-35.
Справочная служба: (0562) 79-00-00.
Факс: (0562) 79-06-10.

Обращайтесь в Приватбанк!

ПРИВАТБАНК
КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

УАЗ
31512
31514/ЛЮКС
3741/ ПРОМТОВАР.
3909/ ФЕРМЕР
3303, 330318/ТЕНТ
3962/САНИТАРНЫЙ
2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ
21043, 21053
2106, 21061
2107, 21083
21093, 21099
21213 "ТАЙГА"

ГАЗ
3102/ЛЮКС
31022/УНИВЕР.
31023/САНИТАРНЫЙ
31029-51,31029

АЗЛК
2141
23352
/ПИКАП

ИЖ
2715/ГРУЗОВОЙ
27151/ПИКАП
27156/ГРУЗОПАССАЖИР.
21251/КОМБИ
М-412 ИЭ

ЗАЗ
1102
"ТАВРИЯ"
1105/5 ДВЕРЕЙ

ГАЗ
33021/ГАЗЕЛЬ
3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ
4301/ГР.ДИЗЕЛЬ
4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

RAF
22038 /ПАССАЖИРСКИЙ
22038-02 /ЛЮКС
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ
33111 /ГРУЗОВОЙ
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ
2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

Производственное предприятие
«Днепросиблес»
реализует по безналичному расчету со склада в Днепропетровске

шпалы железнодорожные широкой колеи (непропитанные) ГОСТ 78—89 тип - 1А.

**320070, Днепропетровск, пр. К. Маркса, 60, комн. 529, 532.
Телефоны: (0562) 45-21-32, 44-06-23.
Телефакс (0562) 44-06-23.**

Возьмите в деловую поездку

ПАКЕТ ТУРИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ NECKERMANN

Германия, Швейцария, Франция

- **НЕМЕЦКАЯ** ПУНКТУАЛЬНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ В ОБСЛУЖИВАНИИ;
- **ГАРАНТИЯ** ВЫПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПЕРЕД ЗАКАЗЧИКОМ;

Лицензия Госкомтуризма №535

ТЕЛ.: (044) 416 39 95; ФАКС: (044) 417 16 09

Предприятие «Днепрторакомцентр» реализует со склада в Днепропетровске

автошины

для грузового, легкового и с/х транспорта.
**Тел.:(05620) 78-69-07, 78-69-06.
Тел./факс (0562) 78-46-93.**

Le Monti
НЬЮ-ЙОРК - КИЕВ

Вниманию оптовых покупателей!

Наш товар (со складов Киева) - Ваш коммерческий успех!

Примеры отпускных оптовых цен:

туфли женские..............от 9 до 16$
сапоги женские кожаные......от 36 до 60$
сапоги мужские.....от 30 до 50$
пальто женские и мужские..от 90 до 130$
женские и мужские кашемировые пиджаки........от 80 до 100$
и другие фирменные товары.

ул. Красноармейская, 39

(044) 227-63-35, 227-41-30; тел./факс: 227-71-41.

ПРОМКОМПЛЕКТ предлагает

ПОЛНЫЙ АССОРТИМЕНТ САНТЕХНИЧЕСКОГО ОБОРУДОВАНИЯ

Более 300 наименований продукции

**Вы можете выбрать на выставке.
Дворец спорта 18-22 октября.**

- ЧУГУННАЯ ФАСОНИНА
- ГАЗОСВАРОЧНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
- СЧЕТЧИКИ

(044) 432-76-82

- ТРУБОПРОВОДНАЯ АРМАТУРА
- САНТЕХНИКА И ОБОРУДОВАНИЕ

(044) 452-10-48

Самые дешевые на Украине
СЧЕТЧИКИ
газовые, бытовые, квартирные

252 113, ул.Шевцова, 1, а\я 2
ТЕЛ. (044) 446 23 77, 446 33 98, 446 11 58
Телетайп 131079 "Цитрус"

**Реалізуємо зі складів в Україні
чай "Елеком" (Індія)
1/250 гр
гранульований і листовий**

Вінниця	(0432) 46-90-51
Житомир	(0412) 34-34-40
Запоріжжя	(0612) 65-31-66
Івано-франківськ	(03422) 3-20-44
Київ	(044) 417-70-80
Костянтинівка	(06272) 5-34-52
Львів	(0322) 72-11-39
Одеса	(0482) 44-46-22
Рівне	(0362) 23-72-07
Симферопіль	(0652) 44-47-08
Снятин	(03476) 2-13-45
Ужгород	(03122) 2-75-59
Харків	(0572) 93-71-97
Херсон	(0552) 54-91-93

ЗАО «Гидротехника»
реализует со склада в Киеве и на заказ

глубинные насосы

ЭЦВ 4, 5, 6, 8, 10, 12 дюймов, спецпровод ВПП и станции управления, а также бытовые.

Тел.: (044) 488-42-63, 442-09-91, 488-08-60,
Житомир: (0412) 37-46-88, 25-26-43,
Севастополь (0692) 45-50-97,
Ялта (0654) 32-46-04,
Ульяновка (05259) 2-12-92,
Львов: (0322) 22-26-68, 42-27-55,
Днепропетровск: (0562) 73-01-87, 41-72-36,
Кривой Рог (0564) 71-75-77.

АО «Агротехсбыт»
реализует и обменивает:
автошины для сельскохозяйственной техники, дизель-электростанции.
Тел.: (044) 211-41-79, 213-89-19.

Реклама в газете «Голос Украины».
Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

ТОВ «Фірма «Аванті» оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймають протягом місяця з дня публікації оголошення.
Тел. (044) 221-64-39.

У номер

Київ

Список реабілітованих поповнюється

За повідомленням Укрінформу в країні триває робота з реабілітації безневинних жертв політичних репресій у роки тотального режиму. Вже реабілітовано близько 700 тисяч осіб. Залишилося переглянути відповідно до вимог закону про реабілітацію жертв репресій в Україні близько 70 тисяч кримінальних справ, які зберігаються в архівах Служби Безпеки України. Уповільнює роботу необхідність ретельного вивчення матеріалів великих за обсягом кримінальних справ і всебічної оцінки доказів і рішень суддів. Повністю закінчено перегляд архівних справ на незаконно репресованих в управліннях СБУ по Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській, Миколаївській, Чернівецькій та Черкаській областях. Ще в 10 областях є можливість закінчити цю роботу до кінця поточного року.

Поки що без збоїв

У жовтні 15 блоків п'яти українських атомних електростанцій виробили 33,6 % від загальної кількості електроенергії, виробленої в Україні.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Держкомітету України з використання ядерної енергії, вироблено 5,3 млрд. кВт годин електроенергії, причому планове завдання виконано на 92,6 %.

Усі станції, крім Запорізької АЕС, виконали план. Коефіцієнт використання умовних потужностей становить понад 50 % на Південно-Українській, Чорнобильській, Хмельницькій АЕС. На Рівненській АЕС цей показник найвищий — 92 %, найнижчий показник на Запорізькій АЕС — 32,5%. Недовиробництво 4,5 млн. кВт год. енергії зумовлено плановими і неплановими ремонтами, а також окремими порушеннями в роботі енергоблоків.

Зросла заборгованість Національного диспетчерського центру України станціям за відпущену електроенергію. За станом на 1 листопада атомні станції не одержали 41 трлн. крб. Водночас собівартість товарної продукції, відпущеної АЕС уже за вересень, становить понад 48 трлн. крб., зазначено в прес-релізі Держкоматому.

На знімку Олександра КРЕМКА: на Південно-Українській АЕС.

Крим

Смертоносному арсеналу винесено вирок

Як повідомив на засіданні уряду Автономної Республіки Крим начальник штабу цивільної оборони Криму полковник Александров, під Керчю розпочато підготовчі роботи з розмінування та ліквідації колишнього арсеналу боєприпасів.

Цей арсенал, загальна площа якого становить близько 600 тисяч квадратних метрів, було створено 1942 року, і в ході відступу військ Червоної Армії з Криму висадити у повітря його не вдалося, а в роки окупації там же було створено арсенал окупаційних військ вермахту.

Арсенал розташовано в безпосередній близькості від житлових районів Керчі, й у післявоєнні роки там сталося 54 нещасних випадки, внаслідок яких потерпіло цивільне населення.

Як повідомили кореспондентові Укрінформу у штабі цивільної оборони Криму, підготовчі роботи ускладнюються цілковитою втратою архівних матеріалів з розташування сховищ, що не дає можливості визначити обсяги боєприпасів, які зберігаються там, а також погодними умовами, що погіршуються. За даними штабу ЦО, у цьому арсеналі зберігаються боєприпаси зразка навіть 1908 року.

ВІВАТ, МАЕСТРО!

Виповнилася 110-та річниця від дня народження Нестора Городовенка

СЬОГОДНІ ми відкриваємо багато забутих, витравлених з людської пам'яті, імен. Серед таких — ім'я видатного хорового диригента Нестора Феофановича Городовенка. «Металеві» цензори навіть вимарали його прізвище з історії всесвітньовідомої капели «Думка», яку він створив і яка здобула міжнародну славу, пропагуючи український хоровий спів на європейських сценах. Полтавщина відзначила ювілей свого відомого, на жаль, більше за кордоном, земляка.

Вже навчаючись у Полтавській вчительській семінарії, він ознайомився на музичних курсах з теорією музики і співу, опанував гру на скрипці та диригування хором. Поглибив свої музичні пізнання у Вчительському інституті Глухова.

Коли 1920 року, за різних обставин, під загрозою розпаду опинилися два великих хори під керівництвом О. Кошиця та К. Стеценка (вони їх залишили), Н. Городовенко був одним з ініціаторів їх об'єднання в один хор. Він же став і його керівником та диригентом. Згодом хор дістав назву «Думка» (Державна мандрівна капела). Капела систематично виступала з концертами в Україні, Росії, Грузії та Білорусії і здобула загальне визнання. Успіх колективу був вражаючим — його керівник уже в 1926 році став заслуженим артистом УРСР, а ще через кілька років колектив був удостоєний звання Заслужена капела України.

Однак, мало не відразу, на пікові розквіту творчості, Городовенка несподівано звільняють з посади керівника. Москва звинуватила Нестора Феофановича у «буржуазному націоналізмі». Вождям не сподобалася його відданість українській музиці.

Утім їй він залишився вірним усе своє життя. Навіть у Німеччині, у таборі для переміщених осіб, він створив хор українців. З 1949 року, вже в Канаді, Городовенко 14 років диригував хором «Україна» в Монреалі, популяризуючи українську пісню у Канаді та США. На чужині, в цьому далекому місті, він і помер.

Молода Україна, як та мати, сьогодні збирає своїх забутих синів і дочок. Дуже добре і радісно на душі, що на батьківщині у Лохвицькому районі Нестора Феофановича Городовенка згадали теплим словом. І, звичайно ж, прикрасили ювілейні урочистості виступи академічної капели «Думка», яка, як і колись, мандруючи планетою, пропагує національне українське хорове мистецтво.

Цілу низку прекрасних творів подарувала капела лохвицькому глядачеві, який за останні роки відвик од високого мистецтва.

Багата полтавська земля на таланти. І навіть у цей складний час люди не поривають з піснею, музикою, художнім словом. Голова Лохвицької райдержадміністрації В.Ф.Заболотний, завідувач відділу культури Н.І.Захарченко, керівники господарств, підприємств, просто аматори сцени намагаються не забувати своїх талановитих земляків, серед яких і Нестор Городовенко.

Олександр МОСКАЛЕНКО.

На знімках Б. ЛЕВЧЕНКА: Нестор Городовенко; співає «Думка».

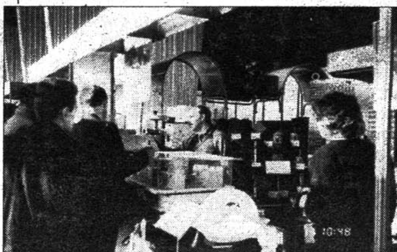

Виставки

Комп'ютерники об'єдналися, а промисловці знайшли ринок збуту

Адже можемо, коли захочемо, — задоволено коментували експонати виставки «Продмаш-95», що завершилася в одному з павільйонів Національного виставочного центру в суботу, промислових-харчовики. Хоча обладнання, експоноване тут, за їхніми оцінками, й поступалося зарубіжним аналогам, на зовнішньому ринкові воно все ж уже спроможне скласти конкуренцію.

З експонатами сюди з'їхалися представники більш як 70 підприємств і конструкторських бюро продовольчого машинобудування, конверсійних виробництв, орендних і приватних фірм. За словами віце-прем'єр-міністра Анатолія Кінаха, який відкрив виставку, мета заходу — привернути увагу вітчизняного виробника. Про це потурбувалися засновники, котрі надіслали запрошення відвідати «Продмаш-95» 2000 підприємствам вітчизняного Мінхарчопрому.

Кияни та гості столиці, які цікавляться комп'ютерним обладнанням, мали минулого тижня можливість відвідати ще одну виставку — «Ентернет-95». Девізом її проведення стали слова з пісні Булата Окуджави «Возьмемся за руки, друзья». І взялися — всі учасники виставки об'єднали свої комп'ютерні мережі.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку Сергія КОВАЛЬЧУКА: на виставці «Продмаш-95».

«Сіверянський літопис»: розкопки покажуть...

Ви знаєте, звідки походить назва славного Батурина? Як же, скажете, польський король Стефан Баторій заснував... Так і в підручниках. Дійсно, нас привчали до думки, що це не наша історія, ми збоку... Насправді ж місто старше за Баторія, тут були передові укріплення — «батури»...

Про це є цікава розвідка у 4-му числі історичного журналу «Сіверянський літопис». Тут же розповіді про таємниці печер та підземних ходів Чернігова, з історії Чорнобиля, Любеча...

У найближчих номерах друкується розповідь про перші археологічні розкопки Батурина (наперед скажемо — цікава і повчальна розповідь), документальний матеріал доктора історичних наук В.Сергійчука про те, хто насправді кував славу «русского оружия», матеріали з архівів СБУ, нові розвідки про К.Розумовського, П.Полуботка...

Коротше кажучи, любителям історії варто дружити з «Сіверянським літописом»: «копає» він глибоко. Крім того, редакція журналу люб'язно виділила 50 історичних бібліотечок для лотереї серед читачів «Голосу України».

Довга дорога до храму

За участю посла ФРН в Україні пана Александера Арно в селі Зміївка, що в Бериславському районі на Херсонщині, відбулося освячення німецької євангелістсько-лютеранської кірхи. Це один з перших відроджених в Україні лютеранських храмів. На його долю випали ті самі біди, що й на долю місцевої німецької громади, заснованої тут ще 1804 року. Повернувшись з вигнання до рідних місць, нащадки перших поселенців відродили з руїн і стару кірху.

Після урочистого богослужіння, в якому взяли участь численні гості з братніх релігійних громад України і Німеччини, було проведено обряд вінчання, який засвідчив, що в Зміївці з'явилася ще одна німецька сім'я.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Рівень ставок по депозитних вкладах в АТ «Градобанк» станом на 21.11.1995 року

У національній валюті (для юридичних осіб, min вклад 1,0 млрд. крб.)				
Строк, днів		7-30	31-60	61-90
Річна ставка, %	від 1 млрд.	52	65	70
	понад 10 млрд.	55	70	75

У ВКВ (для юридичних і приватних осіб, min вклад $ 1000, DEM 1500)						
Строк, місяців	1	2	3	6	9	12
Річна ставка, %	8	8,5	9	9,5	11	12,5

Відсотки у національній валюті та у ВКВ нараховуються і виплачуються щомісячно філіями «Градобанку» по всій території України за місцем укладання угоди.

Телефони для довідок: (044) 216-59-50; 212-13-60; 267-10-38; 244-70-53.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
♦ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
♦ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0312219.